ЎзССР Давлат китоб палатаси
190094

Ўзбекистон - келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

13 МАЙ, ЖУМА. № 93 (841). Сотувда эркин нархда. 1994 ЙИЛ

ПАРВОЗИНГИЗ ЮКСАК БЎЛСИН, ҚАДРЛИ АВИАЦИЯ ХОДИМЛАРИ!

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ФУҚАРО АВИАЦИЯСИ ИШЧИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИГА ТАБРИГИ

Муҳтарам дўстлар!

Маълумки, бундан 70 йил муқаддам Туркистон ўлкаси тарихида йўловчи ташувчи ҳаво кемаси илк бор парвоз этган кундан Ўзбекистон фуқаро авиацияси фаолияти бошланган эди.

Албатта, эски тарихдаги оддий ҳаво кемалари билан бугунги мукаммал ҳаво кемаларини таққослаб бўлмайди. Аммо миллий авиациямизнинг ўша даврдаги энг зўр анъаналари ҳозирга қадар яшаб келмоқда ва эъзоз топмоқда. Ўзбекистон фуқаро авиацияси эндиликда юксак савияли, мураккаб конструкциядаги ҳаво кемаларини бошқариш, техник хизмат кўрсатиш ва таъмирлаш имкониятига эга.

Фуқаро авиациясида минглаб ғайратли ва фидокор ишчилар, мутахассислар, ходимлар ва хизматчилар ҳалол меҳнат қилмоқда. Биз уларнинг меҳнати нақадар оғир ва шарафли эканини яхши биламиз ва қадрлаймиз.

Ватанимиз истиқлоли шарофати билан Ўзбекистон Ҳаво йўллари миллий авиакомпаниясининг ташкил этилиши мамлакатимиз фуқаро авиацияси тарихида янги бир босқични бошлаб берди.

Бугунги кунда Ўзбекистон Республикаси рамзлари туширилган ҳаво кемалари дунёнинг кўпгина мамлакатларига парвоз қилмоқда. Шу тариқа, фуқаро авиациясининг кўпмиллатли ва аҳил меҳнат жамоалари мустақил Ўзбекистон ривожига, унинг куч-қудрати, салоҳияти ва халқаро мавқеини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшмоқда.

Азиз дўстлар, сизларни Ўзбекистон Фуқаро авиациясининг 70 йиллиги билан чин кўнгилдан табриклайман. Ҳаммангизга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ва бехатар парвозлар тилайман.

ЯПОН МУТАХАССИСЛАРИ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА

Кунчиқар мамлакатнинг сув хўжалиги бўйича бир гуруҳ мутахассислари Қорақалпоғистонда бўлди. Меҳмонларни Республика Олий Кенгашининг Раиси У. Аширбеков қабул қилди. Суҳбат чоғида меҳмонлар гуруҳининг раҳбари Кэндзо Хамада оғир экологик аҳволдаги Оролбўйи халқига амалий ёрдам бериш ниятида келганликларини таъкидлади.

Суҳбатдан сўнг Чимбой, Қўнғирот ва Нукус шаҳарларида аҳолини чучук сув билан таъминлай оладиган ноёб сув иншоотлари қуриш тўғрисида шартномалар тузилди. Мазкур иншоотларни шу йилнинг ўзида ишга тушириш мўлжалланган.

А. ИСКАНДАРОВ,
ЎзА мухбири.

Укэру МАГОСАКИ:

ҲАМКОРЛИГИМИЗ ОЛИС ЎТМИШДАН БОШЛАНГАН

Шу кунларда мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг Японияга расмий сафари кутилмоқда.

Ўзбекистон жаҳоннинг юксак ривожланган давлатларидан бўлган Япония билан ҳар томонлама алоқаларни ривожлантиришга катта эътибор беряпти. Ўз навбатида, Япония ҳам мамлакатимизни ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилишга муносиб давлат деб ҳисоблайди. Халқларимиз ўртасидаги маданий алоқалар узоқ тарихга бориб тақалса-да, Япония билан мустақил Ўзбекистон ўртасида дипломатик муносабатлар 1993 йилнинг бошларидан йўлга қўйилди. Ҳозирги кунда юртимизда мазкур мамлакат элчихонаси фаолият кўрсатмоқда. ЎзА мухбири Япониянинг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Укэру Магосакига бир неча савол билан мурожаат қилди.

— Жаноб элчи, 7 июнда республикамиз Президентига ишонч ёрлиғи топширганингизга бир йил тўлади. Салкам бир йиллик дипломатик фаолиятингиз даврида Ўзбекистон ва Япония ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантириш борасида қандай ишлар амалга оширилди?

— Мен учун энг қувонарлиси шуки, Ўзбекистон ва Япония давлатлари ўртасидаги муносабатларнинг дастлабки босқичи — музокаралар даври муваффақиятли якунланмоқда. Бу ўринда сўнгги бир йил ичида Япония иқтисодиётининг турли йўналишдаги мутахассисларини жамлаган 20 дан ортиқ делегациянинг мамлакатингизга келганини ва ниҳоят Президентингизнинг юртимизга бўлажак расмий ташрифини назарда тутяпман. Япония Ислом Каримовни олий даражада кутиб олишга тайёргарлик кўрмоқда. Сизлардаги иқтисодий бошқарув усули биз — Японларга таниш ва қадрдондир. Айтайлик, республикангизнинг ўзига хос тараққиёт йўли беш тамойилидан бирида давлат иқтисодий ислоҳотларнинг ташаббускори ва уларни ҳаётга татбиқ этувчи куч эканини таъкидланади. Ўз вақтида биз ҳам шундай босқичдан ўтганмиз. Тажрибамиздан биламизки, дастлабки даврда режасиз ва ягона раҳбариятсиз иқтисодиётда самарали ўзгаришлар қилишнинг иложи йўқ. Қисқача айтганда, мамлакатларимизнинг иқтисодий йўлидаги бу сингари ўхшашликлар ва қолаверса, халқларимиз ўртасида шарқона яқинлик давлатларимизнинг ўзаро манфаатли муносбатларини ривожлантиришда қўл келмоқда.

— Мамлакатингизда кечаётган сиёсий ўзгаришлар ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Яқин-яқинларгача Японияда капиталистик ва социалистик йўналишдаги иккита йирик партия мавжуд бўлиб, улар ўртасида ҳокимият учун кескин кураш борар эди. «Совуқ уруш» хавфининг барҳам топиши ер юзидаги барча мамлакатлардаги сингари Япониянинг ташқи ва ички сиёсатига ҳам ижобий таъсир кўрсатди. Икки партия ўртасидаги курашлар ўтмишда қолди. Ҳозирги кунда мамлакатимиз ички сиёсатнинг янгича йўналиши — кўппартиявийлик йўлидан бормоқда. Бундан буён ҳукуматни мамлакатдаги барча партияларни жипслаштириб турувчи ягона коалиция бошқаради. Албатта, ўтиш даврида ҳукмрон коалициялар таркиби ўзгариб туриши табиий. Сизга маълумки, яқинда истеъфога чиққан Морихиро Хосакава ўрнига Цутому Хата Бош вазир қилиб сайланди. Янги вазирлар тайинланди. Ишонаманки, янги тузилган ҳукумат мамлакатимиз тараққиёти, халқимизнинг фаровон ҳаёти йўлида баракали меҳнат қилади.

— Япония янги ҳукуматининг Марказий Осиё Давлатлари, хусусан, Ўзбекистон билан алоқаларни ривожлантиришга муносабати қандай?

— Марказий Осиё Давлатлари билан муносабатларга Япония доимо эътибор билан қарайди. Қолаверса, Бош вазиримиз илгари ташқи ишлар вазири лавозимида ишлаб келгани сабабли Марказий Осиё давлатларининг аҳамиятини яхши билади. Янги ҳукуматимиз томонидан биринчи бўлиб Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов жаноби олийларининг Японияга расман таклиф қилингани ҳам бунинг яққол далилидир.

— Бўлажак олиймақом учрашув хусусидаги фикр-мулоҳазаларингиз бизни қизиқтиради.

— Республикангиз раҳбарининг диёримизга ташрифи мамлакатларимиз саноатчилари, банкир ва ишбилармонлар учун янги имкониятлар эшигини очиши шубҳасиз. Икки ўртада ўзаро ҳамкорликнинг бир қанча соҳалари бўйича ҳукуматлараро ҳужжатлар имзоланиши кутилмоқда. Президент Ислом Каримов сафар давомида Бош вазир Цутому Хата билан музокараларда бўлади, Император Акихито томонидан қабул қилинади. Шунингдек, Японияда Ислом Каримов жанобларини нафақат Ўзбекистон Республикаси Президенти, балки минтақадаги йирик сиёсий арбоблардан бири деб биладилар. Бизни Марказий Осиёдаги ҳозирги вазият, Ўзбекистоннинг Россия билан келгусидаги муносабатлари, Тожикистон ва Афғонистондаги аҳвол, ислом ақидапарастлиги хусусида мамлакатингиз Президентининг фикрлари жуда қизиқтиради. Шу боис японияликлар Ислом Каримовни бундай нозик масалаларга холис баҳо бера оладиган нуфузли ва тажрибали сиёсатчи сифатида ҳам интиқлик билан кутмоқдалар.

— Элчи жаноблари, мамлакатингиз ва халқингиз тўғрисида ҳамюртларимиз етарли тасаввурга эга. Айтинг-чи, японлар Ўзбекистон ҳақида, ўзбеклар тўғрисида нималар билишади?

— Ўзингиз айтиб ўтганингиздек, дипломатия муносабатларимиз бир йилча бурун йўлга қўйилди. Аммо Япония билан мамлакатингиз ўртасидаги ҳамкорлик алоқалари VII—VIII асрларда бошланган. Ўша олис кечмишда халқларимиз ўртасидаги дўстлик риштралари Буюк ипак йўли орқали боғланган. Япония сафари чоғида Ислом Каримов императоримизнинг шахсий музейида сақланаётган ана шу Буюк ипак йўли тарихига оид осори-атиқалар, аждодларингиздан мерос — қадимий ашёлар билан танишса, ажаб эмас. Японияда ўзбекларни илдизи узоқ мозийдан бошланган қадимий халқ ва келажаги порлоқ миллат сифатида яхши билишади.

Ғулом МИРЗО
суҳбатлашди.

Яқинда Китоб туманида газ саноати бирлашмасига қарашли «Шўртангаз» корхонаси қошида йилига турли ҳажмдаги 10 минг квадрат метр мармар плита ишлаб чиқарадиган цех ташкил этилди. Италиядан келтирилган ускуналар билан жиҳозланган цех ҳозирча ўз маҳсулоти билан Қашқадарё вилоятини таъмин этишга қодир. Келажакда цехни янада кенгайтириш мўлжалланмоқда.

СУРАТДА: (чапдан) Китоб тумани ҳокимининг ўринбосари Абдужаббор Раҳмонов ва цех бошлиғи Турдиқул Ҳаққулов тайёр маҳсулотни кўздан кечирмоқдалар.

Ш. ШАРАПОВ тасвири.
(ЎзА).

Наманган вилояти янгиликлари

ТАДБИРКОРГА ОМАД ЁР

Янгиқўрғон туманидаги тадбиркор Ғофиржон Иброҳимовнинг «Ватан» хусусий корхонаси ташкил этилгани ҳамқишлоқларига қўл келди. Аввало, қишлоқдаги 32 нафар хотин-қиз иш билан таъминланди.

Шу даврга қадар хусусий корхона жамоаси 7,2 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга эришди. Соф фойда эса 2,6 миллион сўмни ташкил этди.

* * *

Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Ўрта ва кичик бизнесга кўмаклашувчи жамғарма ва «Буюк ипак йўли» банки томонидан ўтказилган кўрик-танловда наманганлик тадбиркорлар ғолиб чиқишди.

Тўрақўрғонлик тадбиркор Маҳмуджон Бозоров ўз фирмасида маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиргани, ишчи ўринлар яратгани ва юксак самарадорликка эришгани учун биринчи ўринни эгаллади ва икки миллион сўм-купон пул мукофоти билан тақдирланди. Косонсойлик тадбиркор Фазлиддин Адашев бошчилигидаги фирма эса учинчи ўринга муносиб, деб топилди. Бу жамоа 20 миллион сўм-купон миқдорида фоизсиз кредит олиш ҳуқуқига эга бўлди.

Абдуҳошим МАДАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Картошкачилик муаммолари

ДАСТУРХОННИ ВАЪДАЛАР БЕЗАМАЙДИ

1992 йил Голландиянинг «Агрико» фирмаси вакиллари ўзларига шерик излаб, Навоийга ташриф буюришган эди. Голландияликларнинг картошка экиш технологияси Навоий кон-металлургия комбинати раҳбарларини қизиқтириб қолди. Вақтни чўзиб ўтирмай, дарров шартномалашилди. Комбинат қошидаги «Дўстлик» давлат хўжалиги далаларига тажриба тариқасида картошка экилди.

— Биз ҳам «Агрико» фирмаси таклифи билан Голландияда бир ҳафта бўлдик, — дейди Навоий вилояти ҳокимининг қишлоқ хўжалик масалалари бўйича муовини Мардон Шамсиев. — Мақсадимиз фирманинг қишлоқ хўжалиги, хусусан, картошка етиштириш борасида тўплаган тажрибасини ўрганиш эди.

Суҳбатдошимиз, аввало, Голландияда фан ва ишлаб чиқариш ҳамкорлиги яхши йўлга қўйилганлигини таъкидлади. У ерда илғор илмий ишланмалар зудлик билан амалга оширилади. Бу мамлакатда ишлаб чиқариш фанни ҳеч қачон инкор этмайди. Шунинг учун ҳам у ерда ҳар гектар майдондан 600—800 центнердан картошка ҳосили олинади. Тўғри, Ўзбекистонда ҳам картошканинг гектаридан 300 центнердан ҳосил оладиган хўжаликлар йўқ эмас. Лекин Навоий вилоятида картошка етиштириш талаб даражасидан бир мунча орқада қолган.

Ҳоким муовинининг айтишича, Голландияда биринчи галда уруғчиликка катта эътибор берилиб, уруғнинг 99 фоизи униб чиқишига кафолат берилар экан. Ҳатто, бу соҳа билан махсус фирмалар шуғулланаркан. Бизда эса уруғчиликка умуман эътибор берилмайди. Оқибатда турли баҳоналар билан вақт ўтказамиз. Бугунги иқтисодий шароит биздан бундай ҳолларга чек қўйишни талаб қилмоқда. Шу мақсадларда навоийликлар яна голландларга мурожаат қилдилар.

Уруғликни яхши сақлашда катта тажрибага эга бўлган «Толема техник» фирмаси ходимлари навоийлик деҳқонларга ҳар томонлама амалий ёрдам беришди. Навоий туманидаги Қодир Раҳимов номли, «Нарпай», Навбаҳор туманидаги Охунбобоев номли, «Гигант», «Янгиқўрғон», Хатирчи туманидаги Акмал Икромов номли давлат ва жамоа хўжаликларида Голландия картошкаси экилди. Вилоят бўйича жами 96 гектар майдонда Голландия картошкаси синаб кўрилди. Ғалвир сувдан кўтарилди. Ўзимизнинг маҳаллий картошка майдонининг ҳар гектаридан 50,2 центнердан, Голланд картошкасининг ҳар гектаридан 108 центнердан ҳосил кўтарилди. Тўғри бу рақам бизнинг нуқтаи назаримиз бўйича анча юқори. Аммо, голландларни мутлақо қониқтирмади. Уларнинг фикрича, бу картошканинг ҳар гектаридан 300—400 центнер ҳосил олиниши керак экан. Кейинроқ маълум бўлдики, ўтган йили 17 август куни бўлиб ўтган кучли довул туфайли экин майдонларининг анча қисми зарарланган. Бироқ ўзимизнинг айбимиз билан содир бўлган камчиликлар ўзимизгагина маълум эди. Масалан, Навбаҳор туманидаги Охунбобоев номли, «Зарафшон», Хатирчи туманидаги Акмал Икромов номли жамоа хўжаликларида не машаққатлар билан экилган голланд картошкасининг парвариши кўнгилдагидек бўлмади. Навбаҳор туманидаги «Гигант» давлат хўжалигида, Хатирчидаги Акмал Икромов номли жамоа хўжалигида, етиштирилган картошка ҳосилининг 50 фоизи ерда қолиб кетди.

Бу йил вилоят бўйича 504, шу жумладан 305 гектар ерда голланд картошкаси етиштириш кўзда тутилмоқда.

Айни пайтда агросаноат уюшмаси мутахассислари картошка етиштиришни 2,5-3 баробар кўпайтириб, камида 250 центнердан ҳосил олиш имкони бор, деб ҳисобламоқдалар. Бу йил вилоятда голланд картошкасини синаб кўриш истагини билдираётган хўжаликлар, ширкатлар, фермерлар сони тобора кўпаймоқда. Уларни голланд картошкасининг кўпроқ тош босиши қизиқтириб қўйган. Ўтган йили вилоятда экилган картошка тақдири, экин парвариши тасодифий кишилар ихтиёрига ҳеч қандай шартномасиз топшириб қўйилди. Оқибатда баъзи хўжаликларда гектаридан олинган ҳосил салмоғи аниқланмасдан қолаверди.

Бозор рақамлар билан ҳисоблашади. Бозорга қизил шиорлар билан кириб борилмайди. Дастурхонни ваъдалар билан безаб бўлмайди. Булар — ҳозирча биз англаб етган ҳақиқат. Кузда эса ҳаммаси яна бир марта аён бўлади.

Маҳмуд МАРДИЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

РЕСПУБЛИКА ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ АЛОҲИДА УРНАК КУРСАТГАН ХОДИМЛАРИДАН БИР ГУРУҲИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Республика аҳолисини табиий газ билан таъминлаш борасидаги фидокорона меҳнати учун қуйидагиларга фахрий унвонлар берилсин:

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ҚУРУВЧИ»

Айтбоев Айберген — «Юггазстрой» трестига қарашли 6-қурилиш-монтаж бошқармасининг ишчиси, Хева шаҳри, Хоразм вилояти

Дўсчонов Эгам Каримович — «Юггазстрой» трестига қарашли 2-қурилиш-монтож бошқармасининг бошлиғи, Хева шаҳри, Хоразм вилояти

Кочнев Юрий Николаевич — «Бухорогазсаноатқурилиш» трести бошқарувчисининг ўринбосари, Бухоро вилояти

Сафаров Муродилло Истамович — «Муборакнефтгазмонтаж» трестига қарашли 5-ихтисослаштирилган бошқарма электр пайвандчиси, Қоровулбозор тумани, Бухоро вилояти

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН САНОАТ ХОДИМИ»

Жулин Николай Иванович — «Ўзтрансгаз» давлат бирлашмасининг бош директори, Тошкент шаҳри

ҚУЙИДАГИЛАР ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАНСИН:

Валиев Иброҳим Луқмонович — «Нефтгазтаъминот» савдо-ишлаб чиқариш акционерлик бирлашмасига қарашли 5-ишчилар таъминоти бўлимининг бошлиғи, Бухоро шаҳри

Геворкян Симон Вазгенович — «Закнефтгазстрой-прометей» акционерлик жамияти бошқарувининг раиси, Тошкент шаҳри

Дабагян Вано Петрович — «Закнефтгазстрой-прометей» акционерлик жамияти 1-қурилиш бошқармасининг электр пайвандчиси, Тошкент шаҳри

Эгамов Зикрилло Нуруллаевич — «Бухорогазсаноатқурилиш» трести 2-қурилиш бошқармасининг бошлиғи, Бухоро вилояти

Кандрашов Филарет Екгарович — «Муборакнефтгазмонтаж» трестига қарашли 5-қурилиш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, Бухоро вилояти

Латифхўжаев Анатолий Борихўжаевич — «Бухорогазсаноатқурилиш» трестига қарашли 2-қурилиш бошқармасининг бульдозер машинисти, Бухоро шаҳри

Мамедов Михаил Саибханович — «Ўзтрансгаз» давлат бирлашмаси қурилаётган газ қувурлари дирекциясининг директори, Тошкент шаҳри

Машарипов Йўлдошбой Қадамович — «Юггазстрой» трести қурилишни механизациялаш бошқармасининг ҳайдовчиси, Хева шаҳри, Хоразм вилояти

Нарзиев Юсуф Хайруллаевич — «Ўзнефтгазқазибчиқариш» давлат акционерлик бирлашмаси технология транспорти бошқармасининг ҳайдовчиси, Бухоро вилояти

Рўзметов Машарип — «Хоразмсовхозсувқурилиш» трестига қарашли 6-кўчма механизациялаштирилган колоннанинг катта прораби, Урганч шаҳри

Рустамов Қудрат Қурбонбоевич — «Урганчтрансгаз» давлат корхонаси Урганч магистрал газ қувурлари линия ишлаб чиқариш бошқармасининг электр пайвандчиси, Хоразм вилояти

Самандаров Ҳасан Нуратдинович — «Жанубийқорақалпоқсувқурилиш» трестига қарашли 31-кўчма механизациялаштирилган колоннанинг экскаватор машинисти, Тўрткўл тумани, Қорақалпоғистон Республикаси

Худойбергенов Турсинбой — 7-«Кўприкқурилиш» трестига қарашли 14-кўприк қуриш гуруҳининг монтажчиси, Тошкент шаҳри

Цой Борис Григорьевич — «Юггазстрой» трестининг бош муҳандиси, Хева шаҳри, Хоразм вилояти

Юсубов Отабой — «Ўзнефтгазқурилиш» давлат акционерлик бирлашмаси махсус транспорти автотранспорт корхонасининг ҳайдовчиси, Тошкент шаҳри

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 12 май.

ХУСУСИЙЛАШТИРИШ — ТАРАҚҚИЁТ ОМИЛИ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришнинг дастлабки босқичида 2449 ташкилот ҳиссадорлик жамиятлари, кичик, шахсий корхоналарга, жамоа ва фермер хўжаликларига айлантирилди.

Бу яхши самара бермоқда. Масалан, Нукус саноат корхонаси хусусий бўлгач, жамоа аъзоларининг меҳнатга муносабати ўзгарди. Маҳсулот тури кўпайди, сифати яхшиланди. «Қирққиз», «Маман», «Даврон», «Ўтов» каби юзлаб корхона эса тезда қаддини тиклаб олди. Йилнинг иккинчи чорагида ўттиздан зиёд корхоналар хусусийлаштирилади ёки мулк шаклини ўзгартиради. 16 май куни кимошди савдоси ўтказилиб, 30 та кўчмас мулк сотувга қўйилади.

ФАОЛИЯТНИНГ ЯНГИ ҚИРРАСИ

МАРҲАМАТДАГИ 26-зулдирли подшипник заводида асосий маҳсулот ишлаб чиқариш камайгани учун кенг истеъмол моллари тайёрлашга қарор қилинди.

Корхонада машҳур Ангор эчкилари тивитидан рўмол тўқиш ўзлаштирилди. Дастгоҳлар ўрнатилиб, иш бошлаб юборилди. Хомашё Қирғизистон ва Тожикистоннинг Ангор эчкилари боқиладиган хўжаликлари ва аҳолидан сотиб олинмоқда. Шунингдек, заводда эшик ва дераза тутқичлари, пичоқ ва болтачалар ясаш ҳам йўлга қўйилган.

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

ЧЕТ ЭЛ ИНВЕСТИЦИЯЛАРИ ВА ЧЕТ ЭЛЛИК ИНВЕСТОРЛАР ФАОЛИЯТИНИНГ КАФОЛАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ушбу Қонун Ўзбекистон Республикаси ҳудудида чет эл инвестицияларини амалга оширишнинг ҳуқуқий, ташкилий-иқтисодий асосларини ҳамда тартибини белгилаб беради. Қонун чет эллик инвесторлар самарали фаолият юритишининг кафолатларини таъминлаб, Ўзбекистон Республикаси иқтисодиётини ривожлантириш, унинг жаҳон иқтисодий тизимига қўшилишига кўмаклашиш мақсадида чет элнинг молиявий, моддий, интеллектуал ва бошқа ресурсларини, хорижнинг замонавий технологияси ва бошқарув соҳасидаги тажрибасини жалб этишга ва улардан омилкорлик билан фойдаланишга қаратилгандир.

1-модда. Чет эллик инвесторлар

Ўзбекистон Республикасида:

хорижий давлатлар;

ажнабий юридик шахслар;

халқаро ташкилотлар;

ажнабий фуқаролар, фуқароларнинг уюшмалари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар;

чет элда доимий яшайдиган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари чет эллик инвесторлар бўлишлари мумкин.

2-модда. Чет эл инвестициялари

Чет эллик инвесторлар фойда (даромад) олиш мақсадида тадбиркорлик фаолияти ва бошқа турдаги фаолият объектларига қўшаётган мулкий бойликларнинг ва уларга нисбатан ҳуқуқларнинг, шунингдек интеллектуал мулкка нисбатан ҳуқуқларнинг барча турлари чет эл инвестициялари ҳисобланади.

Бойликларни бирламчи ёки такрор қўшиш шаклининг бирон-бир тарзда ўзгартирилиши уларнинг инвестиция сифатидаги моҳияти ўзгаришига олиб келмайди.

3-модда. Чет эл инвестицияларини амалга ошириш шакллари

Чет эллик инвесторлар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида:

Ўзбекистон Республикасининг юридик ва жисмоний шахслари билан биргаликда барпо этилган хўжалик жамиятлари ва ширкатларида, банклар, суғурта ташкилотлари ва бошқа корхоналарда улуш қўшиб қатнашиш;

бутунлай инвесторларга қарашли бўлган хўжалик жамиятлари ва ширкатлари, банклар, суғурта ташкилотлари ва бошқа корхоналарни барпо қилиш;

мол-мулк, акциялар ва бошқа қимматли қоғозлар сотиб олиш;

мустақил равишда ёки юридик ва жисмоний шахслар иштирокида мулкий ҳуқуқларни, шу жумладан ерга (хусусан ижара асосида) ва табиий ресурсларга эгалик қилиш ва улардан фойдаланиш ҳуқуқларини эгаллаш йўли билан инвестицияларни амалга оширишлари мумкин.

4-модда. Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар

Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар деганда акциялар (улушлар, пайлар) ёки устав фондининг камида 10 фоизини чет эл инвестициялари ташкил этадиган корхоналар тушунилади. Улар Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига зид келмайдиган ҳар қандай ташкилий-ҳуқуқий шаклларда амал қилади.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона уни таъсис этиш орқали, ёки чет эл инвестори томонидан илгари чет эл инвестициялари иштирокисиз таъсис этилган корхонада иштирок этиш улушини (пайини, акцияларини) ёки шундай корхонани бутунлай, шу жумладан хусусийлаштириш жараёнида сотиб олиш орқали тузилиши мумкин.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигида рўйхатдан ўтмоғи лозим ва рўйхатга олинган дақиқадан бошлаб юридик шахс ҳуқуқига эга бўлади.

5-модда. Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналарнинг филиал ва ваколатхоналари

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона ушбу Қонун талабларига риоя этган ҳолда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида юридик шахс ҳуқуқига эга бўлган шўъба корхоналар, филиаллар, шунингдек юридик шахс бўлмаган ваколатхоналар ва бошқа алоҳида бўлимлар очиши мумкин.

Ўзбекистон Республикасидан ташқарида чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналарнинг филиаллари, ваколатхоналари ва бошқа алоҳида бўлинмалари очилиши мумкин.

6-модда. Корхоналарнинг хўжалик уюшмалари

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мувофиқ ихтиёрий асосларда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида хўжалик уюшмалари, концернлари, консорциумлари ва бошқа бирлашмалар тузишлари мумкин.

7-модда. Чет эл инвестицияларининг ҳуқуқий шароити

Ўзбекистон Республикасида чет эл инвестициялари давлат ҳуқуқий ҳимояси билан таъминланадилар. Чет эл инвестицияларининг ҳуқуқий шароити Ўзбекистон Республикасининг шунга ўхшаш юридик ва жисмоний шахслари учун белгиланган тегишли шароитга қараганда ноқулайроқ бўлиши мумкин эмас.

Инвестицияларини устувор иқтисодиёт тармоқлари ва минтақаларга йўллайдиган чет эл инвесторлари учун Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари билан қўшимча имтиёзлар белгиланиши мумкин.

8-модда. Фаолият турлари

Чет эллик инвесторлар ва чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар Ўзбекистон Республикаси қонунлари билан тақиқланмаган ва бундай корхоналарнинг уставларида назарда тутилган мақсадларга жавоб берадиган фаолиятнинг ҳар қандай турларини амалга оширишлари мумкин.

Ўзбекистон Республикаси қонунларига мувофиқ лицензия олиш керак бўлган фаолият турлари билан шуғулланиш учун чет эллик инвестор Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси белгилаб берадиган тартибда лицензия олиши шарт.

9-модда. Чет эллик инвесторларнинг ҳуқуқлари

Чет эллик инвестор амалга ошириладиган инвестицияларнинг ҳажми, тури ва йўналишини мустақил белгилайди ҳамда инвестицияларни амалга ошириш учун юридик ва жисмоний шахсларни ўз хоҳишига кўра жалб этади.

Чет эллик инвестор Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ҳамда унинг ташқарисида инвестиция объектлари ва натижаларига, шу жумладан такрорий инвестициялар ҳамда савдо операциялари объектлари ва натижаларига халқаро ҳуқуқ нормалари ва Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мувофиқ эгалик қилиш, улардан фойдаланиш ва уларни тасарруф этишга ҳақлидир.

Чет эллик инвесторнинг қарорига биноан инвестицияларга, уларнинг натижаларига эгалик қилиш, улардан фойдаланиш, уларни тасарруф этиш ҳуқуқлари Ўзбекистон Республикаси қонунларида белгиланган тартибда бошқа юридик ва жисмоний шахсларга берилиши мумкин. Ҳуқуқлар ўзгага ўтказилган тақдирда томонларнинг ўзаро муносабатлари шартномалар асосида тартибга солинади.

10-модда. Чет эллик инвесторларнинг мажбуриятлари

Чет эллик инвесторлар инвестиция фаолиятини амалга ошириш чоғида:

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида амалда бўлган қонун ҳужжатларига риоя этишлари;

Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мувофиқ солиқлар тўлашлари ва ўзга тўловларни бажаришлари;

инвестиция лойиҳаларида санитария-гигиена, экология талаблари ва Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларидан келиб чиқадиган ўзга талабларга риоя этилганлиги хусусида экспертиза хулосасини олишлари шарт.

11-модда. Чет эллик инвесторлар ҳуқуқларининг кафолатлари

Ўзбекистон Республикаси ўз ҳудудида инвестиция фаолиятини амалга ошираётган чет эллик инвесторларнинг ҳуқуқлари умум эътироф этган халқаро ҳуқуқ нормаларига мувофиқ ҳимоя қилинишига кафолат беради.

Ўзбекистон Республикасининг кейинчалик қабул қилинган қонун ҳужжатлари инвестициялаш шартларини ёмонлаштирадиган бўлса чет эл инвестицияларига нисбатан инвестициялаш пайтида амалда бўлган қонун ҳужжатлари узоғи билан ўн йил давомида қўлланилади. Бу талаб мудофаани, миллий хавфсизликни ва жамоат тартибини таъмин этиш, атроф-муҳитни муҳофаза қилишга доир қонун ҳужжатлари ўзгаришига нисбатан татбиқ этилмайди.

Ўзбекистон Республикасининг давлат органлари чет эллик инвесторларнинг ҳуқуқларини камситувчи норматив ҳужжатлар қабул қилган тақдирда етказилган зарар ана шу идоралардан суд йўли билан ундирилади.

Давлат органлари ва уларнинг мансабдор шахслари чет эллик инвесторларнинг Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга ошираётган хўжалик фаолиятига аралашишга ҳақли эмаслар.

12-модда. Национализация ва реквизиция қилинишдан кафолат

Ўзбекистон Республикасида чет эл инвестициялари национализация қилиниши мумкин эмас.

Чет эл инвестициялари реквизиция қилиниши мумкин эмас, табиий офатлар, авариялар, эпидемиялар, эпизоотиялар бундан мустасно. Реквизиция қилиш ҳақидаги қарор Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан қабул қилинади. Бундай ҳолларда чет эллик инвесторга тўланадиган товон кўрилган зарарга мутаносиб бўлиши керак.

13-модда. Фойданинг чет эл валютасида ўтказилишининг кафолатлари

Чет эллик инвесторларнинг қонуний фаолиятлари натижасида олган фойда ва бошқа маблағларини чет эл валютасида чет элга ҳеч қандай чеклашсиз ўтказишлари кафолатланади.

14-модда. Фойдани ишлатиш кафолатлари

Чет эллик инвесторларнинг Ўзбекистон Республикасида олган фойдаси республика ҳудудида такрор инвестиция қилиниши ёки мулк эгасининг ихтиёрига кўра ўзгача тарзда ишлатилиши мумкин. Чет эллик инвесторлар республика банкларида ҳеч қандай чеклашсиз ҳар қандай валютада ҳисоб рақамларига эга бўлишлари мумкин.

Чет эллик инвесторлар ўз ҳисоб рақамларидаги миллий пул бирлигидаги маблағдан ички валюта бозорида чет эл валютаси харид қилиб олишда фойдаланишлари мумкин.

15-модда. Чет эл инвестицияларининг суғурта ҳимояси

Чет эллик инвесторларнинг инвестицияларини ва таваккал ҳаракатларини суғурталаш ихтиёрийлик асосида амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикасида чет эл инвестицияларининг суғурта ҳимояси суғурта тизими воситасида таъминланиб, унинг таркибига давлатнинг расмий суғурта агенти бўлмиш Ўзбекистон Республикаси Миллий суғурта компанияси ҳамда чет эл суғурта ташкилотлари иштирокидаги қўшма суғурта компаниялари киради.

Чет эл инвестицияларини суғурталовчи суғурта ташкилотлари Ўзбекистон Республикасининг мажбуриятлари бўйича жавобгар бўлмайдилар. Ўзбекистон Республикаси суғурта ташкилотларининг мажбуриятлари бўйича жавобгар бўлмайди, томонларнинг шартномасида қайд этилган ҳоллар бундан мустасно.

Чет эл инвестицияларини суғурталаш тизими чет эллик инвесторларни:

мол-мулк экспроприацияланишидан (тортиб олинишидан), шунингдек мол-мулк тортиб олинишига, мол-мулкнинг ўзини ёки ундан орттириладиган даромадни назорат қилишдан маҳрум бўлишга олиб келадиган ҳар қандай қонуний ёки маъмурий чоралардан (ўз ҳудудида иқтисодий фаолиятни тартибга солиш мақсадларида мамлакат томонидан умумий қўллаш учун жорий этиладиган, ҳуқуқни камситмайдиган чоралар бундан мустасно);

уруш ёки фуқаролар ғалаёнларидан;

суғурта ташкилоти билан инвестор ўртасидаги шартнома муносабатларига мамлакат маъмурларининг аралашувидан;

миллий валютани бошқа валюталарга конвертациялаш ва уни мамлакатдан ташқарига чиқаришга доир мамлакат маъмурлари томонидан чеклашлар жорий этилишидан;

инвесторларнинг айрим гуруҳлари учун ҳуқуқни камситадиган руҳдаги янги қонун-қоидалар жорий этилишидан;

бошқа турдаги таваккаллардан суғурталашни таъминлайди.

Чет эл инвесторларининг фаолиятини суғурта воситасида ҳимоялаш суғурта ташкилотларининг активлари билан таъминланади, бу активларнинг бир қисми чет эл банкларига қўйилиши мумкин ва чет эл инвесторларига уларнинг инвестициялари ҳар тарафлама ҳимояланишини кафолатлайди.

16-модда. Ўз валюта харажатларини ўзи қоплаш

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналарнинг чет эл валютасидаги барча харажатлари уларнинг ўз валюта тушумлари ҳисобидан, шунингдек чет эл валютасини олишнинг Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида рухсат этилган бошқа манбалари ҳисобидан таъминланиши керак. Уларнинг валюта билан ўз харажатларини ўзи қоплаши тузилаётган бирлашмалар, консорциумлар ва бошқа ташкилий тузилмалар доирасида ҳам таъминланиши мумкин.

17-модда. Маҳсулотни экспорт ва импорт қилиш

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига мувофиқ ўзи ишлаб чиқарган маҳсулотни лицензиясиз экспорт қилишга ва ўзининг ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун маҳсулот импорт қилишга ҳақлидир. Ўзи ишлаб чиқарган, экспортга етказиб бериладиган маҳсулотлар ҳамда ўзининг эҳтиёжлари учун корхона томонидан импорт қилинадиган маҳсулотлар рўйхатини Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси белгилайди.

Ўзи ишлаб чиқарган маҳсулотни экспорт қилишдан олинган валюта тушумлари белгиланган солиқлар ва ўзга тўловлар тўланганидан кейин бутунлай корхонанинг эгалигида қолади.

18-модда. Бож олиш

Ўзбекистон Республикасига чет эл инвестициялари иштирокидаги корхонанинг ўз ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун ва ажнабий ходимларнинг шахсий эҳтиёжлари учун олиб кириладиган мол-мулк бож пошлинаси тўлашдан озод қилинади.

19-модда. Солиқ солиш

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар, шунингдек чет эллик инвесторлар Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мувофиқ солиқлар ва бошқа тўловлар тўлайдилар.

20-модда. Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар фаолиятини назорат қилиш

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатлари талабларига риоя этаётганлигини махсус назорат вазифаларини бажарувчи солиқ органлари ва давлатнинг бошқа органлари ўз ваколатлари доирасида назорат қиладилар.

Корхоналар мазкур органларга назорат қилиш учун ўз фаолиятлари тўғрисидаги зарур ахборотларни тақдим этадилар. Назорат қилувчи орган тижорат сири сақланишини таъминлаши шарт. Тижорат сирини ошкор қилиш қонун билан жазоланади.

21-модда. Ҳисобга олиш ва ҳисобот

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳисоб ва ҳисобот юритади.

22-модда. Мажбуриятларнинг таъминланиши

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона ўзига қарашли мол-мулкдан ўзининг барча турдаги мажбуриятларини, шу жумладан қарз маблағларини жалб этишини таъминловчи восита сифатида фойдаланиши мумкин. Унинг биноларга, иншоотларга, асбоб-ускуналарга нисбатан мулкий ҳуқуқлари, шунингдек бошқа мулкий ҳуқуқлари унинг ўз мажбуриятларини таъминловчи восита сифатида амал қилиши мумкин, ерга ва бошқа табиат ресурсларига эгалик қилиш ҳамда улардан фойдаланиш ҳуқуқи бундан мустасно.

23-модда. Интеллектуал мулк

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар корхона ҳужжатлари билан тасдиқланган топшириқларга мувофиқ яратиладиган интеллектуал мулк объектлари хусусида ўз ходимлари билан шартномалар тузади.

Ихтироларни патентлаш ва саноат намуналарини жорий этиш чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар томонидан Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

24-модда. Меҳнат муносабатлари

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар ходимларининг меҳнат муносабатлари Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари билан тартибга солинади.

25-модда. Ажнабий ходимларни жалб этиш

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналарнинг ишчи ва хизматчилари, маъмурияти, назорат кенгаши аъзолари таркибига ажнабий фуқаролар кириши мумкин.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхонанинг ажнабий ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашга, уларга меҳнат таътили беришга, уларнинг пенсия таъминотига доир масалалар ҳар бир ходим билан якка тартибда тузилган меҳнат шартномаларида (контрактларда) ҳал этилиши лозим. Бу ходимлар оладиган иш ҳақлари ва қонуний йўл билан топилган бошқа даромадларини ҳеч қандай чеклашсиз бошқа давлатларга ўтказишлари мумкин.

26-модда. Ижтимоий суғурта ва таъминот

Чет эл инвистициялари иштирокидаги корхоналарнинг ходимларини ижтимоий суғурта қилиш ва уларнинг ижтимоий таъминоти (ажнабий ходимларнинг пенсия таъминоти бундан мустасно) Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари билан тартибга солинади.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона ажнабий ходимларнинг пенсия таъминоти учун ана шу ходимлар доимий истиқомат қиладиган мамлакатларнинг тегишли фондларига валютада маблағлар ўтказади.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона Ўзбекистон Республикаси ходимларининг ва ажнабий ходимларнинг давлат ижтимоий суғуртаси бўйича ажратмаларни ҳамда Ўзбекистон Республикаси ходимларининг пенсия таъминотига ажратмаларни амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ тўлайди.

27-модда. Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналарнинг фондлари

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар корхона фондларининг рўйхати, уларни тузиш ва тасарруф этиш тартибини мустақил тарзда белгилайди.

28-модда. Қайта ташкил этиш ва тугатиш

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона мустақил равишда Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда қайта ташкил этилиши ёки тугатилиши мумкин.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона активларига корхона тугатилган вақтда уларнинг реал қийматига қараб солиқ солиниши керак. Активларнинг қолган қисми, агар таъсис ҳужжатларида бошқача тартиб кўзда тутилган бўлмаса, чет эл инвестициялари иштирокидаги корхонанинг қатнашчилари ўртасида уларнинг корхона мол-мулкидаги улушларига мутаносиб равишда тақсимланади.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона қайта ташкил этилган ёки тугатилган тақдирда ишдан бўшатилаётган ходимларга қонун ҳужжатларига мувофиқ уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларига риоя этилиши кафолатланади.

29-модда. Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхонадан чиқишда мол-мулкни тақсимлаш

Чет эллик инвестор чет эл инвестициялари иштирокидаги корхонадан чиққанда ёки бу корхона тугатилган тақдирда корхона мол-мулкидаги ўз улушини бозор қийматига мувофиқ пул ёки товар шаклида қайтариб олиш ҳуқуқига эга бўлади. Бунда бошқа қатнашчиларга чет эл инвестициялари иштирокидаги корхонадан чиқаётган ажнабий қатнашчининг улушини сотиб олиш ҳуқуқи берилади.

30-модда. Чет эллик инвесторларнинг ердан фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлиши

Чет эллик инвесторларга ва чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналарга шартнома шартларида кўрсатилган муддатга ижарага ер берилиши мумкин.

Бинолар ва иншоотларга эгалик қилиш ҳуқуқи бошқа шахсга ўтганда шу объектлар билан бирга ер участкасидан фойдаланиш ҳуқуқи ҳам Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида белгиланадиган тартиб ва шартлар асосида ўтади.

31-модда. Ижара

Чет эллик инвесторларга мол-мулкни ижарага бериш ижарага берувчи томонидан шартномалар асосида ҳамда қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

32-модда. Концессия шартномалари

Чет эллик инвесторларга табиат ресурсларини қидириш, олиш ва улардан фойдаланиш ҳамда бошқа хўжалик фаолиятини амалга ошириш учун концессия бериш чет эллик инвесторлар Ўзбекистон Республикаси давлат бошқарувининг ваколатли органлари билан қонун ҳужжатларида белгилаб қўйилган тартибда тузадиган концессия шартномалари асосида амалга оширилади.

Концессияларга Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларида ман этилмаган ҳамда тузилаётган концессия шартномалари мақсадларига жавоб бера оладиган фаолиятнинг барча соҳалари ва турларида йўл қўйилади.

33-модда. Низоларни қараб чиқиш тартиби

Чет эллик инвесторлар билан Ўзбекистон Республикасининг давлат органлари ўртасидаги низолар, агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари ва битимларида бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса, Ўзбекистон Республикаси судларида кўрилиши керак.

Чет эллик инвесторлар ва чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар билан Ўзбекистон Республикаси корхоналари, жамоат бирлашмалари ҳамда бошқа юридик ва жисмоний шахслари ўртасидаги, инвесторлар билан чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар ўртасидаги улар фаолияти билан боғлиқ масалаларга доир низолар Ўзбекистон Республикаси хўжалик судларида, шунингдек томонларнинг келишувига мувофиқ ҳакамлар ва холислар текшируви тартибида чет элда қараб чиқилиши керак.

34-модда. Халқаро шартномалар ва битимлар

Башарти, Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари ёки битимларида чет эл инвестициялари тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларидагидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартноманинг ёки битимнинг қоидалари қўлланилади.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 5 май.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

«ЧЕТ ЭЛ ИНВЕСТИЦИЯЛАРИ ВА ЧЕТ ЭЛЛИК ИНВЕСТОРЛАР ФАОЛИЯТИНИНГ КАФОЛАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНИНИ АМАЛГА КИРИТИШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. «Чет эл инвестициялари ва чет эллик инвесторлар фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонуни матбуотда эълон қилинган кундан эътиборан амалга киритилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

қонунларни «Чет эл инвестициялари ва чет эллик инвесторлар фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонунга мувофиқлаштириш ҳақидаги таклифларни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашига киритсин;

Ҳукуматнинг қарорларини «Чет эл инвестициялари ва чет эллик инвесторлар фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқлаштирсин, республика вазирликлари, давлат қўмиталари ва идоралари ўзларининг мазкур Қонунга зид бўлган норматив ҳужжатларини қайта қараб чиқишларини ва бекор қилишларини таъминласин.

3. 1991 йил 14 июнда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасида чет эл инвестициялари тўғрисида»ги ҳамда 1992 йил 2 июлда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасида чет эл инвестициялари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи

Э. ХАЛИЛОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 5 май.

• Саноат теракчилигини ривожлантириш «Халқ сўзи» назоратида

ИҲТИСОСЛАШГАН ҲЎЖАЛИКЛАР ЗАРУР

ШУ КУНГАЧА БУТУН ЖУМҲУРИЯТИМИЗ ҲУДУДИДА 7.000 ГЕКТАРГА ЯҚИН МАЙДОНГА ИМОРАТБОП ТЕРАК ВА БОШҚА ДАРАХТ КЎЧАТЛАРИ ЭКИЛДИ.

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси Вазирлар Маҳкамаси «Саноат теракчилигини ривожлантириш ва бошқа тез ўсувчи ёғочбоп дарахтзорларни барпо этишга оид чора-тадбирлар тўғрисида» махсус қарор қабул қилиб, алоҳида тадбирлар ишлаб чиққандан буён уч ойдан кўпроқ вақт ўтди. Хўш, шу даврда ҳукумат қарори ва тадбирларини бажариш борасида қандай амалий ишлар қилинди?

«Халқ сўзи» мухбири республика Давлат ўрмон қўмитаси раисининг биринчи муовини Шермуҳаммад ЮСУПОВга ана шу савол билан мурожаат этди.

— МУСТАҚИЛ Ўзбекистоннинг ҳар томонлама равнақ топиши, келажакда буюк давлат бўлиши учун Президентимиз қайта-қайта таъкидлаётгандек, аввало иқтисодиётимизни мустаҳкамлашимиз лозим бўлади. Бунинг учун жумҳуриятимиздаги табиий мавжуд имкониятларни тўла ва оқилона ишга солишимиз, янги-янги даромад манбаларини излаб топишимиз зарур.

Шу нуқтаи назардан баҳолайдиган бўлсак, Вазирлар Маҳкамасининг саноат теракчилигини ривожлантиришга оид 1994 йил 8 апрель қарори айни вақтида қабул қилинган муҳим ҳужжат бўлди. Уни тўла амалга оширишга эришсак, келажакда битмас-туганмас даромад манбаига эга бўлиб, қурилишбоп ёғоч-тахта билан ўзимизни-ўзимиз таъминлаймиз.

Иккинчидан, инсон саломатлиги учун жуда зарур бўлган экологик мувозанат барқарорлашади ва юртимиз яшил ўрмон ва боғ-роғларга бурканиб, табиат мусаффо бўлади. Шу боис Вазирлар Маҳкамасининг қарори эълон қилинган кундан бошлабоқ бутун республикамиз ҳудудида саноатбоп терак ва бошқа ёғочбоп дарахт кўчатлари ва қаламчалар экиш оммавий тус олди. Бугунги кунгача кўчат ўтқазилган майдон қарийб 7.000 гектарга етди. Буни республикамизнинг келажакда иқтисодий мустақилликка эришиши йўлидаги дастлабки қадамлардан бири, дейиш мумкин.

Аммо кўчат ва қаламчалар экилгани саноатбоп ўрмон ва дарахтзорлар барпо этилди, дегани эмас ҳали. Навбатдаги муҳим вазифа ерга қадалган ниҳолларнинг тўла амал олишини таъминлаш, адил ўсиб, вояга етиши учун ҳафсала билан парваришлашдир. Бунинг зарурлигини аввалги йилларнинг хато ва камчиликлари мисолида ҳам кўришимиз мумкин. Маълумки, жумҳуриятимиз бўйича ҳар йили 300—350 гектар майдонга ёғочбоп дарахт кўчатлари экилаётгани ҳақида юқори идораларга маълумотлар юбориларди. Агар шу йўл билан кейинги ўн йил ичида экилган кўчатларни ҳисоб-китоб қилиб кўрсак, ҳозир бутун республикамиз ҳудуди ўрмонзор ва боғ-роғларга айланиб кетган бўлиши керак эди...

Шундай экан, ўша бесамар кампаниявозликдан тўғри хулоса чиқариб, энди қуруқ ҳайбаракаллачиликдан бутунлай воз кечиб, кўкламдан буён экилган ҳар туп кўчат ва қаламчани агротехника қоидалари асосида парвариш қилишимиз лозим.

Иккинчи муҳим масала, қурилишбоп ёғоч етиштиришга ихтисослашган алоҳида ташкилотлар тизимини шакллантиришдир. Чунки бир гектар-ярим гектар майдонда дарахт ўстирадиган майда ташкилотлар кутилган натижани бермайди. Агар катта-катта майдонларда тераклар ва бошқа ёғочбоп дарахтзорлар барпо этган ташкилотлар пайдо бўлса, кейинчалик улар қошида ёғочни қайта ишловчи корхоналар қурилади. Демак, қўшимча минглаб ишчи ўринлари очилади.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, Вазирлар Маҳкамасининг қарорини қоғозда эмас, амалда бажариш учун бу ишга бошиданоқ пухта киришилди. Аввало, ҳамма вилоятларда кенгаш-машғулотлар ўтказилиб, имкониятлар аниқланди ва асосий йўналишлар белгилаб олинди. Ёғочбоп ўрмонзорлар барпо этишнинг агротехник қонун-қоидалари асосида қўлланмалар тайёрланиб, ҳамма вилоят ва туманларга тарқатилди. Шунга қараб, ҳамма жойда аниқ режа ва тадбирлар тузилиб, амалга оширилмоқда.

Тошкент, Самарқанд, Хоразм, Қашқадарё, Фарғона, Наманган, Сурхондарё вилоятларида ҳукумат қарорининг ижросига уюшқоқлик билан киришилиб, 1994 йил учун белгиланган режа уддаланди. Ўйлаймизки, қолган вилоятларда ҳам бу ҳайрли ишнинг асл мазмун-моҳиятини теран англаган ҳолда 2003 йилгача мўлжалланган режаларнинг бекаму-кўст бажарилиши учун ҳамма чораларни кўрадилар. Зеро, бу умумхалқ ҳаракатида фаол қатнашиб, бир дона бўлса ҳам кўчат эккан жумҳурият фуқароси келажакда катта даромад манбаи яратилишига ўз улушини қўшган бўлади.

Суҳбатни «Халқ сўзи» мухбири А. ЙЎЛДОШЕВ ёзиб олди.

ИЖОДКОРЛАР ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНАДИ

Ўзбекистон ижодий ходимлар жамғармасида журналистлар билан учрашув бўлди.

Жамғарма бош директори Мурод Эркабоев журналистларга республиканинг саккиз ижодий уюшмасини ҳамда 12,5 минг ижодий ходимни бирлаштирган бу жамоат ташкилотининг республика миқёсидаги ва халқаро фестиваллар ҳамда шунга ўхшаш бошқа йирик тадбирлар ўтказишдаги фаолияти ҳақида гапириб берди. Яқинда жамғарма «Арк суғурта гуруҳи» акционерлик жамияти билан ижодий ходимлар манфаатини ҳимоя қиладиган, уларнинг ҳаёти, соғлиғи, мулки, меҳнатларининг натижаси ва муаллифлик ҳуқуқини суғурталайдиган «Альянс» суғурта агентлиги тузиш ҳақида битим тузди.

Учрашув қатнашчилари «Жамғарма» акционерлик жамияти рўйхатдан ўтгани, унинг акциялари сотила бошлагани, бу акцияларнинг дастлабки гуруҳи ижодий ходимлар фахрийларига бепул тарқатилиши ҳақида ҳам хабардор қилинди.

(ЎзА).

АСКАРЛАР ҲУЗУРИДА

Яқинда Тошкент Авиасозлар маданият саройи қошидаги ўзбек эстрада театри санъаткорлари «Н» қисм аскарлари ҳузурига бориб катта концерт дастурини намойиш этдилар. Васила Сағатова, Ихтиёр Умматовларнинг дилрабо қўшиқларию Дилором Мирзаева ва Гуллола Турдиеваларнинг рақслари барчага манзур бўлди.

Э. УЗОҚОВ.

● Фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 50 йиллиги олдидан

УРУШНИНГ УЧ КУНИ

Ўшанда уларнинг қисми йўлда кетаётганди. Орлов вилоятида жойлашган 275-танк қирувчи артиллерия полкини 17 июнь куни шошилинч равишда ғарбий чегаралар томон жўнатиш ҳақида буйруқ берилди. Вазият оғир. Фашистлар Германиясининг таҳдиди кундан-кунга кучаймоқда. Қачонлардир уруш бўлиши муқаррарлигини кўпчилик сезади. Айниқса, қарийб икки йилдан буён хизмат қилаётган аскарлар. Лекин шундай бўлса-да, уруш бошланганлиги ҳақидаги шум хабар барчани бир зум гангитиб қўйди.

Исроил ака кўнгли бўш одамлар тоифасидан эмас. Лекин ҳозир бир вагонда кетаётганлардан унинг фарқи шуки, уруш нималигини яхши билади... Балки ана бу ёш аскар биринчи жангдаёқ ҳаётдан кўз юмар, эҳтимол, ўзи шундай қисматга дучор бўлар. Йўқ, у қўрқоқ эмас. Фақат уруш нималарга қодирлигини тушунади. Бор-йўғи икки-уч ой фин урушида қатнашган бўлса-да, унинг даҳшатини, шафқатсизлигини англади. Ана шу қисқа муддатда кеча соппа-соғ юрган одамларнинг бири бугун оёғидан, иккинчиси қўлидан айрилганлигини, суқсурдай йигитлар ногирон бўлиб қолганлигини кўп кўрди. Энг даҳшатлиси эса бирга нонушта қилган дўстини тушлик[illegible] учратмаслик эди...

Ҳамма бирдан маъюс бўлиб қолди. Яқиндагина шовқин-суронга тўлган вагонда дилларни ўртайдиган сокинлик чўкди. Эшелон қалин ўрмон орасида тўхтаган пайтда уларнинг вагонига полк командири подполковник Петяков чиқди.

— Шунақа гаплар, — командир ўриндиқлардан бирига жойлашар экан, оҳиста сўз бошлади. — Мана, бизга ҳам навбат келди. Белгиланган жойга, балки етиб борармиз, эҳтимол, улгурмасмиз, аммо жангга ҳозирланиш керак.

25 июнь куни Беларусь тупроғида биринчи жангга кирдилар. Исроил Мирзаев учун фин уруши сабоқ бўлган. У аскар шошма-шошарлик билан ҳаракат қилмасдан, аниқ ва пухта иш кўриши лозимлигини англаб улгурганди. Баъзида душман танкини кўриб ёш жангчиларнинг асаблари таранглашиб кетади. Вақтидан илгари ўқ узиб, ўзларини сездириб қўядилар.

Исроил акага урушдан илгариги икки йиллик ҳарбий хизмат, қолаверса, олти ойлик жанглар давомида орттирилган тажриба қўл келди. Биринчи снаряд аниқ нишонга тегди. Танк бир силтаниб тўхтади-ю, аста-секин қоп-қора тутунга чулғанди. Унинг ортидан югуриб келаётган душман аскарлари ётиб олишди. Иккинчи танкни эса қўшни тўпдан отилган снаряд ишдан чиқарди. Шу пайт пиёда аскарлар етиб келиб, душманни қувиб кетишди.

Кейинчалик 275-танк қирувчи тўпчи полки аскарлари Сталинград ёнида, Орёл-Курск ёйида бўлган жангларда иштирок этишди. Эҳ-ҳе, не-не воқеаларни, қирғинларни бошидан кечирмади.

Исроил ака 1977 йил Орёлга борди. Албатта, шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари эътиборни тортар, аммо бу сафардан кўзлаган мақсади бошқа эди. Ўзи озод этишда қатнашган жойларни ва шу ерларда ҳалок бўлган қуролдошлари қабрини зиёрат қилиш ниятида йўлга отланганди. Бу сафар унинг хотирасида ўттиз тўрт йил илгариги воқеаларни жонлантирди. Уларнинг қисми озод этган шаҳар ва қишлоқларни бориб кўрди. Уруш етказган жароҳатлардан асар ҳам қолмапти. Баъзи жойларни эса умуман таниб бўлмайди. Мана номи, уруш солномаларидан абадий ўрин олган Прохоровка қишлоғи. Қишлоқдан унча узоқ бўлмаган тепаликка яқинлашар экан, юраги қинидан чиққудек тез-тез ура бошлади. Ана ўша тепалик! Бу ерда кечгача ўтириб қолди... Ҳаёлидан нелар ўтмади шу тобда. Худди мана шу ердан туриб уларнинг тўпи душманнинг бир танки ва машинасини ёндириб юборганди. Кейин эса тепаликни олиш учун ҳужумга ташланган кўп фашистлар ер тишлашди. Эртаси куни Исроил Мирзаевнинг кўксида порлаган «Қизил Юлдуз» ордени уларнинг қандай жанг қилганидан далолат бериб турарди.

Висла бўйида фашистлар талофатларга қарамай янги-янги кучларни ҳужумга ташлади. Кеч кириб, атрофни қоронғулик қоплаганда ҳеч кимнинг қимирлашга ҳам мадори қолмас эди. Саҳарда эса «Жангга тайёрланинг» деган буйруқ янгграрди. У портлашлар шовқинига кўмилиб кетарди. Чарчоқ ҳам, очлик ҳам бир зумда унутилади. Тўпни душман танклари томон бура бошлайди...

Жанглар тугагач, дивизия командирининг ўзи тўпчиларнинг олдига келди. Ўша куни генерал Исроил Мирзаевнинг кўксига III даражали Шуҳрат орденини қадаб қўйди.

Кейин Одер дарёси бўйида ҳам ана шундай аёвсиз жанг бўлди. Исроил ака нишонга олувчи бўлган тўп бўлинмаси иккита бронетранспортёр ва бир танкни ёндирди. Уни II даражали Шуҳрат орденига тақдим этишди.

Ҳарбий хизматдан қайтгач, «Янгиобод» жамоа хўжалигида партия қўмитаси котиби, ҳосилот бўлиб ишлади. Кейинчалик ҳозирги Нуробод туманидаги «Улус» давлат хўжалигида ем-хашак тўплаш бригадасини бошқарди.

Бир куни ҳисоблаб кўрди. Бошқудуқ қишлоғидан элликка яқин киши урушга отланган экан, кўпчилиги қайтиб келмабди. Уруш мана шу кичик қишлоқнинг ўнлаб фарзанди ҳаётини қурбон қилган. Уларнинг номи ҳамқишлоқлари, қолаверса, авлодлар хотирасида абадий сақланиши лозим.

М. МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Тошкентдаги «Инструмент—ТС» фирмаси аввал лари тикув машиналарининг айрим қисмларини ишлаб чиқарган бўлса, бугунги кунда унинг энг камёб қисмларидан: пичоқча, нина ва бичиш мосламаларини ҳам ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Бу эса ўз навбатида жумҳуриятимиздаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмалари учун айни муддао бўлди.

СУРАТДА: мазкур фирманинг чархловчиси Шаҳзод Умаров иш устида.

Ш. ИБРАГИМОВ олган сурат.

● Акс садо

ТАРБИЯНИ БОҒЧАДАН БОШЛАШ ЛОЗИМ

«Халқ сўзи»да профессор Бакриддин Зариповнинг «Илму маърифат — истиқлол таянчи» мақоласини ўқиб, у ҳақдаги ўз фикрларимни ёзиб юбораяпман. Чиндан ҳам маърифат даргаларининг кераклиги, дарсликлар муаммосини ҳал қилиш зарурлиги, таълим-тарбия ишларини тубдан қайта ислоҳ қилиш лозимлиги мақолада жуда тўғри, холис фикрлар билан баён этилган.

Унда мамлакатимиз мактаблари, ўрта махсус ва олий ўқув юртларида ҳал қилиниши лозим бўлган деярли ҳамма муаммолар тилга олинган. Бугунги ҳолат яхшигина таҳлил ҳам қилинган.

Мақолада «Япония мўъжизаси» ҳақида, японларнинг «Биз олдин мияни тўлдирайлик, мия кейин қоринни тўйғазади» деган ақидаси ҳақида жуда ўринли гаплар айтилган. Улар чиндан ҳам ақлли одамлар эканликларини амалда исбот қилишган. Бир аспирантнинг республика радиосига берган интервьюсини эшитиб қолдим. Унинг айтишига қараганда, японлар олтмишинчи йилларнинг бошига қадар тараққиётнинг қайси йўлини танлашни билмай юришган экан. Фақат 60-йиллардан кейин миллий даромадларининг 80 фоизини илм-фанга сарфлашга аҳд қилишибди. Мана бугун шу тўғри йўлнинг меваларини термоқда.

Қайта қуриш бошланган йиллари бир гуруҳ ўқитувчилар, Самарқанд кооператив институти домлалари билан ҳамкорликда техникумлар учун ўзбек тилида дарсликлар ёзмоқчилигимизни, «Ўзбекбирлашув»нинг кадрлар бўйича бошқаруви раиси ўринбосари иштирок этаётган йиғилишда айтиб балоларга қолган эдик. У киши ўзлари ўзбек бўлсалар ҳам «Я поняла куда вы склоняете! Пускай обучаются на русском языке!», деб қаттиқ уришиб берган эдилар. Орадан бир неча йиллар ўтгач, худди ўша киши тил ҳақидаги қонуннинг ижросини текширгани келди. Буни қарангки, ўша киши уялмай-нетмай, «Нега дарсликларни таржима қилмайсизлар, ўзбек тилида ўқув қўлланмаси ёзмайсизлар?», дея танбеҳ бердилар. Ҳозир ҳам у киши кадрлар масаласи билан шуғулланадилар.

Менинг фикримча, биз тарбияни, болалар боғчасидан бошламас эканмиз, мактаблар, ўрта махсус ўқув юртлари, институт ва университетлар ўқитувчиларининг ўз касбларига бўлган қизиқишини улар моддий таъминотини яхшилаш йўли билан оширмас эканмиз, аҳволни ўнглашнинг иложи йўқ! Қачонки, тарбиячилар ва ўқитувчиларга болалар таълими, уларнинг тарбияси билан муттасил шуғулланишга етарли шароитлар яратилсагина, мақолада кўтарилган мавзу ўз натижасини бериши мумкин. Шундагина ўсиб келаётган ёш авлод соғлом руҳда вояга етишади.

Маъруф АБДУРАҲМОНОВ.
Фарғона шаҳри.

САЙЁРАМИЗ САДОСИ

СТРОУБ ТЭЛБОТТНИНГ БАЁНОТИ

Собиқ СССР ҳудудида вужудга келган янги мустақил давлатлар демократия асосларини яратишга эришдилар. Бу мамлакатларда конституциялар қабул қилинди, парламентлар сайланди, сайлов тизимлари ишлаб чиқилди.

Энди ҳукуматга тегишли бўлмаган ташкилотларнинг, мустақил матбуотнинг, маҳаллий ҳукумат органларининг ва судларнинг мустаҳкамланишини қўллаб-қувватлаш талаб этилади. АҚШ давлат котибининг биринчи ўринбосари Строуб Тэлботт мамлакат конгрессининг вакиллар палатаси йиғилишида ана шуни қайд этди. Ушбу мажлисда АҚШ маъмуриятининг 1995 молия йилида янги мустақил давлатларга моддий ёрдам ажратиш ҳақидаги сўрови муҳокама қилинди.

Америка Қўшма Штатлари ҳукумати 1995 йилда мустақил давлатларга ёрдам тариқасида 900 миллион доллар ажратишни сўрамоқда. Бу маблағнинг қарийб ярмини Россиядаги ислоҳотларни қўллаб-қувватлашга сарфлаш режалаштирилган.

ЯПОНИЯ ХИТОЙДАН УЗР СЎРАДИ

Япония ҳукумати раҳбари Цутому Хата «иккинчи жаҳон уруши даврида Япониянинг босқинчилик ҳаракатлари ва мустамлакачилик бошқаруви» муносабати билан ХХР давлат кенгаши раҳбари Ли Пендан узр сўради.

Японияниң ХХРдаги элчиси орқали етказилган узрномада ҳукумат раҳбари «Япония сиёсий гуруҳларининг баъзи вакиллари» Хитой ва қўшни мамлакатлар халқлари туйғуларини ҳақорат қилганидан «беҳад таассуф» билдирган.

ЯНГИ ВАЗИЯТ МУҲОКАМА ҚИЛИНАДИ

Чоршанба куни Россия Президенти Борис Ельцин ГФРга расмий ташриф билан келди.

Ана шу муносабат билан чет эл журналистлари саволларига жавоб берган Германия Федерал Президенти Рихард Фон Вайцзеккер сафар чоғида «совуқ уруш» тугаганидан сўнг Европада юзага келган янги вазият муҳокама қилиниши муҳимдир, деб айтди.

Германия давлат раҳбарининг фикрича, бундай фикрлашув Европа хавфсизлигини таъминлаш учун жуда зарур. Президент ташриф давомида Россия қўшинларини Германиядан олиб чиқиб кетиш масаласи ҳам муҳокама этилишини билдирди.

ХАЛҚАРО КОНСОРЦИУМ ОЗАРБОЙЖОНГА КЎМАКЛАШАДИ

Шу йилнинг июнь ёки сентябрь ойида Халқаро нефт консорциуми вакиллари Бокуга ташриф буюриб, Озарбойжондаги нефт захираларини қазиб чиқариш, шунингдек, республика нефт маҳсулотларини жаҳон бозорига ташиб бориш йўллари хусусида битим тузади.

Халқаро консорциум раҳбариятининг ўтган сешанба куни Истанбулда очилган кенгашида ана шу масала муҳокама этилди. Бу консорциумга Озарбойжон нефт компанияларидан ташқари АҚШ, Англия, Норвегия ва Туркиянинг йирик нефт корпорациялари, молия муассасалари аъзодир, деб хабар беради «Миллиёт» рўзномаси.

ФАШИЗМ ИЛЛАТЛАРИ ПАЙДО БЎЛМОҚДА

Хорватиянинг Антифашист-курашчилар федерацияси республикада фашизм иллати пайдо бўлаётгани ҳақида бонг урмоқда.

Ана шу федерациянинг раиси Иван Фумичнинг айтишича, Хорватия демократик иттифоқи ҳокимият тепасига келганидан сўнг фашизмга қарши ўрнатилган 3 мингта ёдгорлик йўқотилган ва 1300 кўча номи ўзгартирилган. Айниқса, Хорватия зобитлари эгнидаги фашистлар кийими кўпчиликни ташвишга солмоқда.

ШАРТНОМА ЕВРОПА ИТТИФОҚИГА МАЪҚУЛ

Европа Иттифоқи Латвия Республикаси ҳудудидан Россия қўшинларини бутунлай олиб чиқиш ҳақидаги икки мамлакат ўртасида тузилган шартномани қизғин қутлади.

Европа Иттифоқи раҳбарияти берган баёнотда мазкур шартнома Латвия давлатининг мустақиллигини мустаҳкамлашда, унинг Россия билан муносабатларини яхшилашда катта аҳамиятга эга экани айтилади.

ЗАВОД ЎЗ ФАОЛИЯТИНИ ТЎХТАТДИ

Россия Федерацияси жанубидаги йирик корхоналардан бири — Таганрог металлургия заводи ўз фаолиятини тўхтатди.

Бу завод нефтчилар учун махсус қувурлар етказиб берар эди. Истеъмолчилар маҳсулот ҳақини тўлай олмаётгани сабабли заводда хомашё учун маблағ қолмади, деб хабар беради РАТА—ТАСС мухбирлари.

НИКИТА ХРУШЧЕВ ТУҒИЛГАН КУНИГА БАҒИШЛАНГАН КЕЧА

Италия жамоатчилиги Никита Хрушчев туғилган кунга 100 йил тўлганини нишонлади.

Миланда «Хрушчев ва унинг тарихдаги ўрни» мавзуида кеча ўтказилди. «Хрушчев Сталин қатағони ҳақида бутун дунёни огоҳ этган жасур ислоҳотчи сифатида тарихда қолади», деб айтди Италия Коммунистик уйғониш партиясининг бош котиби Фаусто Бертинотти РАТА—ТАСС мухбири саволларига жавоб қайтарар экан.

Жиззах вилояти янгиликлари

ЮБИЛЕЙ МАҲСУЛОТИ

ЖИЗЗАХ таъмирлаш-механика заводи ҳиссадорлик жамиятига айлантирилган кунларда унинг жамоаси яна бир қувончли воқеани — заводнинг 50 йиллигини нишонладилар.

— Ишчиларимиз бу тўйни муносиб тўёна билан кутиб олдилар, — дейди корхона директори Холмурод Лапасов. — Цехларимизда Олтой трактор заводида ишлаб чиқарилган, аммо «умрини» ўтаб бўлган катта қувватли ҳайдов тракторлари, Газ — 51, ГАЗ — 53 автомобилларининг двигателлари деярли қайта тикланяпти. Маҳаллий муҳандисларнинг чизмалари асосида турли қувватдаги электромоторлар, бетон қоргич, ғишт қўйгич дастгоҳлари ишлаб чиқариляпти.

Яқинда қишлоқ хўжалигида кенг қўлланиладиган, универсал ер текислагич синовдан ўтказилди. Яқин келажакда республика корхоналари юбилей маҳсулоти бўлган бу янги техникани ола бошлайдилар.

КИГИЗ ҲАМ ТАЙЁРЛАНАДИ

МИРЗАЧЎЛ туманидаги корхона ва ташкилотларнинг жамоалари бозор иқтисодиёти асосида тадбиркорлик ишларини кенг қулоч ёйдирмоқдалар.

Биргина қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш, сақлаш ва сотиш ширкатлар уюшмасининг ўзида фаолият кўрсатаётган тикув цехлари шу йилнинг дастлабки уч ойида 20 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди.

Бу ерда тикилаётган бежирим устки кийимлар ўзининг бирмунча арзонлиги ва сифати билан айниқса хотин-қизларга манзур бўляпти.

Ҳадемай уюшма қошида кигиз цехини ишга тушириш тараддуди кўрилмоқда.

Ҳ. НАБИРАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

КЎК ХАШАК ЕТАРЛИ БЎЛАДИ

Андижоннинг Шаҳрихон туманидаги Саримсоқов номли жамоа хўжалигида озуқабоп экинларни йиғиб олиш ишлари бошлаб юборилди. Бу ўз навбатида чорва маҳсулдорлигини бир неча баробар ошириши табиий.

СУРАТЛАРДА: бош зоотехник Носиржон Рўзибоев, (ўнгда) ўрим-йиғим пайти.

Ш. ОЛИМОВ олган сурат.

«ХЎЖАСОАТ» ҚИШЛОҒИ САНОАТЛАШАЯПТИ

ОЛТИНСОЙ ТУМАНИДАГИ КЎП ТАРМОҚЛИ «ҒОЛИБ» ФИРМАСИНИНГ БУ БОРАДА ОЛИБ БОРАЁТГАН ҲАРАКАТЛАРИ ЭВАЗИГА ЯНА МИНГЛАБ ИШЧИ ЎРИНЛАРИ ВУЖУДГА КЕЛТИРИЛАДИ

Сурхон воҳасининг Олтинсой туманида Йўлдош Турдиев деган киши бор. Замон тили билан айтганда, у — тадбиркор. Унинг кўп тармоқли «Ғолиб» хусусий фирмасида амалга оширилаётган ишлар бугунги кунда кўпчиликни ҳайратга солади.

— Бундан уч йил муқаддам қарамоғимдаги молҳолимни, автомашинамни сотиб, кичик корхона ташкил этдим, — дейди Йўлдош Турдиев. — Пулни обортга қўйдик. Баъзиларга ўхшаб ундан олиб, бунга сотиш билан шуғулланмадик. Мақсад — Хўжасоатни саноатлашган қишлоққа айлантириш эди. 1993 йили кичик корхона хусусий фирмага айлантирилди. Ҳозир тўққиз тармоқ бўйича иш юритяпмиз. 12 минг тонна узумни қайта ишлайдиган вино заводи, лаборатория, сауна иншооти, икки қаватли маъмурий бино, ошхона ва бир қанча дўконларимиз бор.

Вино заводи ўтган йили қурилиб, ишга туширилди. Мазкур корхона тўла қувват билан ишлай бошласа, яна 500 киши ишли бўлади. Хуллас, қишлоққа саноатни олиб келишни мўлжаллаб, янглишмадик. Ахир, қачонгача бизда аҳолининг 60—65 фоизи қишлоқ хўжалиги билан банд бўлиши керак? Ривожланган мамлакатларни олинг, улардаги 5—10 фоиз аҳоли шу соҳа билан шуғулланиб, бемалол мамлакатни боқмоқда, ҳатто четга маҳсулот ҳам чиқариляпти. Мамлакатимиз Президентининг ана шу қутлуғ ишларга хизмат қилувчи элпарвар Фармонлари ишбилармон ва тадбиркорларга кенг имкониятлар очиб берди. Бир сўз билан айтганда, эл манфаати, давлатимиз равнақи йўлида хайрли ишга бел боғлаганлар учун чинакамига ишлайдиган давр келди.

«Ғолиб» фирмасида бу йил 5000 тонна узум қайта ишланади. Шундан 500 тоннаси майиз қилинади. 1000 тонна қовун қоқи, 200 тонна ерёнғоқ тайёрлаш мўлжалланган.

— Яна қандай режаларингиз бор, — сўрайман Йўлдош Турдиевдан.

— Бизда бозор йўқ. Одамлар арзимаган нарса учун Шўрчи ёки Деновга боришади. Шунинг учун умумий миқдори 300 миллион сўмлик бозор қурилишига киришдик. Бу ишни бошқа ташкилот зиммасига юкласак, чиқим миллиард сўмдан ошиб кетар экан. Иншоот битгач, у 40 та дўконни ўз ичига олади. Яна учта жойда сут, ун, гўштни қайта ишлайдиган ихчам цехлар қурилади. Дўконларда чорвачилик, деҳқончилик маҳсулотлари билан бирга кулолчилик, дурадгорлик, хуллас, ҳунармандчиликнинг турли кўринишларида тайёрланган моллар пештахталардан жой олади. Бозор ишга тушгач, тумандаги пул муаммоси ҳал этилади. Ахир, ўз бозоримиз бўлмагач, аҳоли қўлидаги пул четга чиқиб кетаяпти-да. Натижада туман банки сўраб борганларга пул топиб беришда қийналяпти.

Яна бир гап. Умумий қиймати 5 миллиард сўмлик 200 ўринли касалхона қуриш ниятимиз бор. Замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланадиган бу шифо маскани ўзининг кичик фармация заводига ҳам эга бўлади.

— Фирма бундай улкан ишларни амалга оширишда, албатта, ҳамкорлар ва уларнинг кўмагидан ҳам фойдаланаётган бўлса керак?

— Ҳа, бизга холис ёрдам бераётган Салом Норқобилов, Хушбоқ Мўминов, Федор Артумчик бошлиқ 276, 171, 551-механизациялашган кўчма колонналар, Деновдаги Сайфи Қиличев бошлиқ «Саноатэлектрмонтаж» ташкилотининг ишчиларидан миннатдормиз. Кези келганда айтиб ўтай, Олтинсой тумани «Тадбиркор» банки бошлиғи Тожимурод Ҳасанов ҳам бизни қўллаб-қувватлаб турибди.

Юқорида айтганимдек, мақсадим битта: келажаги буюк Ўзбекистоннинг бир бўлаги бўлган Хўжасоатни саноатлашган қишлоққа айлантириш. Бутун кучимни, умримни шу ишга бахшида этганман. Ўйлаган ниятимга эришишимга шубҳа йўқ, деб ўйлайман.

Равшан ШОДИЕВ.

● Мактублардан сатрлар

ДЎКОНСИЗ ҚИШЛОҚ

Мажрум — Фориш туманининг энг чекка қишлоқларидан ҳисобланади. Бу ерда 500 дан зиёд аҳоли истиқомат қилса-да, ҳанузгача тайинли савдо дўкони йўқ. Тўғри, бир пайтлар бор эди. Бироқ ўша дўкон биносини «Нурота» давлат хўжалиги Х. Милтиқовга ноқонуний тарзда сотиб юборган. 1980 йилда Мажрум Нурота туманидан Фориш тумани ҳудудига ўтказилганда, дўкон биноси «Нурота» хўжалиги ихтиёрида қолган эмиш.

Юқори ташкилотларга қилинган мурожаатлардан сўнг Арнасой тумани суди ноқонуний сотилган дўкон биносини давлатга қайтариш ҳақида қарор чиқарди. Бироқ Х. Милтиқов яшаш учун уйи бўлишига қарамай, дўконни бўшатиб бермаяпти. Ўзингиз ўйлаб кўринг, қишлоқда дўкон бўлгани қайда-ю 50 чақирим йўл босиб кунора туман марказига қатнаш қайда. Сиздан илтимос, қишлоғимиздаги номи бору ўзи йўқ дўконнинг ишга тушишига ёрдам беринг.

Х. ФАЙЗИЕВ, К. АЛИЕВ, Ш. ШУКУРОВ, З. МУҚИМОВА ва бошқалар (жами 13 имзо).
Жиззах вилояти.

ИМТИЁЗИМ БОРУ ЭЪТИБОР КАМ

1986 — 1989 йиллар Афғонистонда хизмат қилиб қайтгач, «Ташсельмаш» заводида соқчилик бўлимида ишлаб келаяпман. 1990 йилдан буён уй олиш учун навбатда турган бўлсам-да, завод маъмурияти имтиёзимга жиддий эътибор беришмаяпти.

Б. СОИПОВ,
Тошкент шаҳри.

ҚИШЛОҒИМИЗГА АВТОБУС ҚАЧОН КЕЛАДИ?

Биз Қашқадарёнинг чўл зонаси — Баҳористон туманининг «Кўҳна Фазли» жамоа ширкат хўжалигида яшаймиз. Кўҳна фазлиликлар кимсасиз оролда яшаётгандай на туман ва на вилоят марказига бора олишади. Сабаби транспортнинг йўқлигидир. Ёрдам сўраб бош урмаган идорамиз қолмади. Бироқ «Касби — Кўҳна Фазли» йўналиши бўйича автобус қатнови йўлга қўйилмади. Туман маркази хўжалигимиздан 56 чақирим узоқликда жойлашган, вилоят маркази ҳам бундан узоқ бўлса узоқки, кам эмас.

М. ҲАСАНОВ, Я. ИСМАТОВ, Б. ХОНАЛИЕВ, Н. САЙФУЛЛАЕВ ва бошқалар. (жами 51 имзо).

ЖАМҒАРМА БАНКИДАН НОУМИД ҚАЙТДИМ

Мен яқинда Ўзбекистонимизнинг ички ютуқлари заёмини сотиб олиш учун вилоятимиздаги Фурқат, Ўзбекистон ва Бешариқ туманлари жамғарма банкларига мурожаат қилдим. Ҳар уч туман банкидан ҳам «Бизда заём йўқ» деб ноумид қайтаришди.

Абдусаттор КАРИМОВ,
Фурқат туманининг Навбаҳор қишлоғи, II гуруҳ уруш ногирони.

АДАБИЁТШУНОСЛИКНИНГ МАШАҚҚАТЛИ ЙЎЛИ

Республикамизнинг қайси кутубхонасига ёки маданият уйига борманг, уларда ишлайдиган ходимлар орасида, албатта, Эркин Худойбердиевнинг шогирдларини учратасиз. Бу йигит-қизлардан: «Домлангиз ким?»— деб сўрасангиз, албатта: «Профессор Эркин Худойбердиев»,— деган жавоб эшитасиз. Бундай ҳурматга Эркин ака Тошкент давлат Маданият институтида йигирма йил давомида ўқиган ажойиб маърузалари ва бошқа жуда кўп инсоний фазилатлари туфайли сазовор бўлган. Эркин ака филология фанлари номзоди бўлсада, кўп йиллик ҳалол меҳнати, илмий ва педагогик фаолияти учун профессорлик унвонига лойиқ топилган. Юксак эъзоз ва мазкур унвонга Эркин ака бирданига эришгани йўқ. Бу ҳаёт довонига у жуда узоқ ва машаққатли йўлларни босиб ўтгандан кейингина чиқди.

Мустақил ҳаётининг бошларида унинг йўли силлиқ ва равон кечаётгандек эди, чунки Тошкент давлат педагогика институтини битириб, Наманганга қайтгач, Эркин Худойбердиев халқ маорифи соҳасида жуда тез лавозимдан лавозимга кўтарилиб, мактаб директорлиги даражасигача етиб борди ва кўп ўтмай, Нориндаги шу ўқув даргоҳини республикага танитди. Тезда у «Халқ маорифи аълочиси» деган фахрли унвонга ҳам сазовор бўлди. Илмга чанқоқ, изланувчан мураббий директорлик ўрнини Тошкент давлат университетининг аспиранти сифатида илмий фаолиятга алмаштирди. Мазкур босқич Эркин аканинг йўлидаги энг оғир ва мушкул довонлардан бири ҳисобланади. Бошиданоқ бу йўл мушкулотларга ва азоб-уқубатларга тўлиқ эди, чунки тадқиқ этиш учун танланган мавзу муайян мураккабликларга эга эди.

У Ҳамид Ғуломнинг «Сенга интиламан» романини, умуман, ижобий баҳолаган ҳолда баъзи нуқсонлари юзасидан танқидий фикрлар билдириш йўлидан борди.

«Машъал» романини таҳлил қилганда эса, Эркин ака, асосан, унинг тили ва услубини танқидий нуқтаи назардан кўриб таҳлил этди.

Шу тариқа Эркин Худойбердиев муайян муваффақиятларга эришиб, номзодлик диссертациясини ёқлади. Кейинчалик у ёзувчи Иброҳим Раҳимнинг ҳам адабий портретини чизиб берди.

Хуллас, Эркин Худойбердиев тадқиқотчилик фаолиятида адабиёт оламининг назарий жиҳатларини пухта ўрганди. Танқидчи С. Мирвалиев ижодининг библиографиясини нашр эттирди. Лекин Эркин аканинг сўнгги йигирма йилдаги асосий иши «Адабиётшуносликка кириш» фани бўйича маданият ва санъат институтлари учун дарслик яратиш бўлди. Бундай дарсликка катта эҳтиёж борлигини Эркин ака Маданият институти очилган кезларда «Адабиётшуносликка кириш» фанидан маърузалар ўқий бошлаганда пайқаган эди. Ўшанда бу фан бўйича олий ўқув юртлари учун ўзбек тилида биронта ҳам дарслик йўқ эди. Шунга кўра олим дарслик яратишга жон-жаҳди билан киришди. Киришди-ю бу ишнинг ҳам мушкулотлари кўплигини, мазкур соҳада ҳам ўзига хос йўл топиш кераклигини пайқади. Маълумки, «Адабиётшуносликка кириш» дарсликларида адабиёт назариясининг Аристотелдан бошлаб юзага келган машҳур қоидалари қайта-қайта такрорланади. Эркин ака ҳам фақат шу такрор билан шуғулланса, яратадиган китоби илгарилардан фарқ қилмайдиган ва деярли кераксиз бир нарса бўлиб чиқар эди. Адабиётшунос ўз китобини бошқаларникидан фарқлаб турадиган йўл топди. У маълум ва машҳур адабиёт қоидаларини имкон борича содда баён қилди. Талабаларга яқинроқ ҳамда танишроқ бўлган янги мисоллар келтириш йўлидан борди. Натижада бир неча йил давомида Эркин Худойбердиевнинг «Тур ва жанрлар», «Шеър тузилиши», «Адабий асар тили», «Сюжет ва композиция», «Метод ва услуб» номли талабалар учун ғоятда фойдали бўлган қўлланма ҳамда рисолалари босилиб чиқди. Эндиликда уларнинг барчаси жамланиб, «Ўқитувчи» нашриётида «Адабиётшуносликка кириш» номли салмоқдор дарслик нашрга тайёрланмоқда. Бу китобнинг илгариги худди шу номдаги дарсликлардан яна бир фарқи бўлади. Унда адабиётнинг кўп масалалари ҳозирги кун нуқтаи назаридан янгича талқин этилади. Демак, Эркин ака адабиётшуносликдаги йўлнинг машаққатларини ҳам енгиб, бу соҳада ўз овозини эшиттиришга интилаётган толмас тадқиқотчи ҳисобланади.

Олим ҳаётида фан йўлидаги машаққатларни енгиш билан оилавий турмуш мушкулотларини бартараф этиш учун кураш деярли ҳар доим чатишиб борди. Саккизта фарзандни вояга етказиб, мустақил ҳаёт йўлига чиқарганлиги Эркин аканинг қийинчиликларни муваффақият билан енгганлигидан далолат беради. Уни мушкул сўқмоқлардан олиб ўтган фазилатларидан яна бири, ҳеч шубҳасиз, чинакам дўстларга садоқати ҳисобланади. Эркин ака инсоннинг ҳақиқий дўсти жуда кам бўлишини яхши билади ва борларига ҳеч қачон хиёнат қилмайди. Балки шунинг учундир Эркин аканинг чин дўстлари унинг машаққатли йўлида қалқон ва қанот бўлишди.

Эркин Худойбердиев олтмиш ёшга тўлди, лекин унинг ҳаётдаги ва адабиётшуносликдаги йўли ҳали узоқ давом этади. Бу йўлда Эркин ака янада юксак марраларга кўтарилади.

Санжар СОДИҚ.

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИДАН ФОЙДАЛАНУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Кейинги йилларда телефон алоқалари имконияти сезиларли даражада кенгайди. Жумладан барча телефондан фойдаланувчиларнинг автомат ҳолда халқаро тизимга эркин чиқишлари таъминланган. Шу боис асосий соҳиблар (ота-оналар) томонидан назоратсизлик натижасида **уй телефонларидан кодлар ва турли хил халқаро хизмат телефон рақамлари тартибсиз терилмоқда,** ҳамда оилада рухсат этилмаган, **одоб-ахлоқ қоидаларига зид — шаҳвоний ва бошқа мавзудаги суҳбатларни эшитиш ҳоллари тез-тез учраяпти.**

АТС ҳисоблагичлари телефон орқали гаплашиш вақти ва нархини қатъий ўлчайди! Телефон хизматидан фойдаланиш ҳақи баҳссиз ундириб олинади!

Гаплашиш ҳақининг вақтида тўланмаганлиги туфайли телефонларингиз ўзиб қўйилиши ёки ажратиб ташланиши каби тушунмовчиликлардан қочиш учун ундан мақсадга мувофиқ равишда фойдаланинг ва уни назорат қилинг!

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН АЛОҚАЛАРИ ВА РАДИОЛАШТИРИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

Шаҳар телефон тармоғи ва радиолаштириш бирлашмаси барча телефон соҳибларидан молиявий қийинчилик туфайли, шу жумладан абонентлар шаҳарлараро ва халқаро гаплашув тўловини вақтида тўламаганлиги сабабли, телефонларнинг узиб қўйилмаслиги ёки ажратиб ташланмаслиги учун 1994 йил 15 майга қадар шу пайтгача бўлган қарзларини узишни ҳамда телефон орқали гаплашув ҳақларини ўз вақтида тўлашларини илтимос қилади.

Эслатиб ўтамиз, телефон хизматидан фойдаланиш ҳақи баҳссиз ундириб олинади, тўловлар вақтида тўланмаганлиги учун жарима солинади.

Телефон ҳисобларини ўз вақтида тўлаб бориш — бу Сизнинг манфаатингиздир!

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН АЛОҚАЛАРИ ВА РАДИОЛАШТИРИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

● ИЛМ МАСКАНЛАРИДА

МЕҲНАТ ВА ОМАД ЭГИЗАК

Гулистон Давлат университети қошидаги (Янгиер шаҳрида жойлашган) лицейда бу йил ҳам ўқув-тарбия ишлари муваффақиятли якунланмоқда. Лицейда ўқувчиларнинг пухта билим олишлари учун барча шарт-шароитлар мавжуд. Шу туфайли ёшларнинг билим даражаси мактаб ўқувчиларининикига қараганда анча юқори. Ўтган йили лицейни битирган ёшларнинг тўқсон фоизи олий ўқув юртларига кириш тест-синовларидан муваффақиятли ўтди.

Айни дамда лицейда тобора яқинлашаётган тест-синовларига тайёргарлик кўриш, ўқув юртининг обрў-эътиборини янада ошириш учун ишлар қизғин бормоқда. 1994 йил ҳам мазкур ўқув даргоҳи битирувчилари учун омадли бўлади, деб умид қиламиз.

Л. ЛАТИПОВ.

⊙ ҚОРАДОРИ—94

ЖИНОЯТ УСТИДА УШЛАНДИ

Милиция ходимлари Самарқандда шу ерлик кишини наркотик модда сотаётган пайтида ушлашди. Унинг ёнидан гиёҳвандларга сотиш учун мўлжалланган саксон грамм қорадори ва наша топилди. Ҳеч ерда ишламайдиган бу «оқ ажал» сотувчиси ўзининг жиноий фаолияти орқасида дурустгина даромад қилар ва яхши турмуш кечирар эди. Унинг уйи тинтув қилинганида яна қарийб 50 килограмм кўкнори топилди. Бу жиноий иш юзасидан ҳозир тергов олиб бориляпти.

БУ ИШБИЛАРМОНЛИК ЭМАС

Боғот тумани ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ходимлари «Қорадори» операцияси давомида бир кишининг томорқасидан 6 килограммдан ортиқ қуритилган ва туйилган кўкнор топдилар. Томорқа эгаси ёшгина йигит экан. У терговда кўкнорни фойда олиш учун сотмоқчи бўлганини тан олди. Лекин мақсадига эриша олмади. Наркотик модда йўқ қилинди, омадсиз «ишбилармон» эндиликда қонун олдида жавоб беради.

«ВОЛГА» ҚАЕҚҚА ШОШАЕТГАНДИ?

Тошкентдаги «Бектемир» бекатида давлат автомобиль назорати ва туман милицияси жиноят қидирув бўлими ходимларига юқори тезликда кетаётган «Волга» шубҳали туюлди. Автомашина текшириш учун тўхтатилди. Унинг ичидаги йўловчилар эса безовталаниб бир-бирларига қарашди. Бунинг сабаби тезда аниқланди — «Газ-24»нинг ўриндиқлари ости текширилганда анчагина миқдорда наркотик модда топилди. Бу жиноий иш юзасидан ҳозир тергов олиб борилмоқда.

(ЎзА мухбири).

● *Спорт, спорт, спорт*

«БУЮК ИПАК ЙЎЛИ»НИНГ БИРИНЧИ БОСҚИЧИ ОРТДА ҚОЛДИ

Пойтахтимиздаги «Динамо» теннис ўйингоҳида «Буюк ипак йўли» сателлит турнирининг биринчи босқичи австралиялик 23 ёшли теннисчи Геральд Мандлнинг ғалабаси билан якунланди. Зальцберг шаҳрининг ўғлони финалда ҳамюртимиз Олег Огородовни мағлубиятга учратди — 6:4, 6:4.

Тошкентлик динамочининг охирги учрашувда ғалаба қозонолмагани албатта ачинарли ҳол. Лекин менинг назаримда Олегнинг финалга чиқиши ҳам катта ютуқдир. Зеро, ҳамюртимиз — ПТА таснифи бўйича турнир олдидан қатнашчилар орасида саккизинчи ҳисоблангани. 1/4 финалда турнирнинг биринчи ракеткаси соҳиби ҳисобланган Буюк Британия теннисчиси Гари Хендерсонни мағлубиятга учратишнинг ўзи Олег учун ҳам, мухлислар учун ҳам қувончли ва катта муваффақиятдир.

Яна шуни айтиш жоизки, Олег учун жамоадоши Дмитрий Томашевич ва исроиллик Жонатан Эрлих билан бўлган дастлабки баҳслардаги ғалабалар ҳам осонликча қўлга киритилмади. Айниқса, Хендерсонга қарши курашда у жуда кўп куч сарфлади.

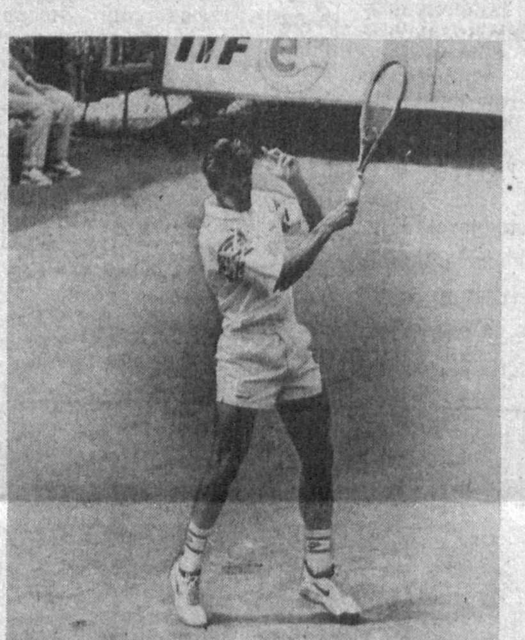

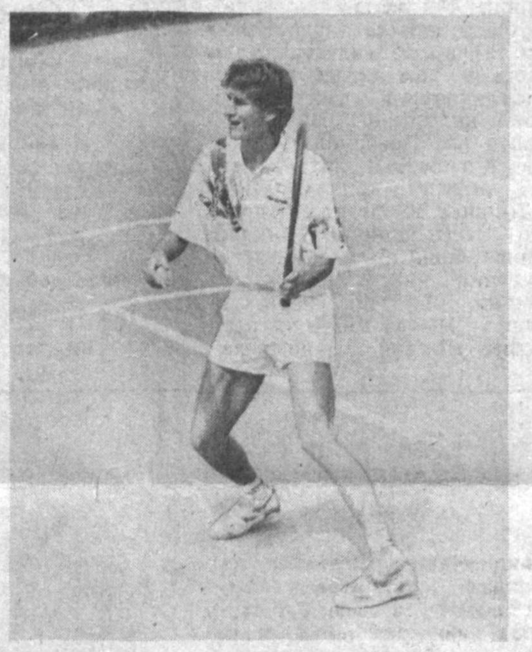

Ярим финал учрашуви эса бироз зерикарли бўлди. Чунки Олегнинг рақиби молдавиялик Юрий Горбан маҳорат бобида ундан анча кучсиз эди. Бу учрашув давомида яққол кўзга ташланди. Горбаннинг ярим финалда «пайдо» бўлиши масаласига келсак... албатта, бу унинг учун катта ютуқдир. Ярим финалгача у нафақат тошкентлик Антон Ивановни, балки турнирнинг «учинчи рақамли» теннисчиси италиялик Орен Мотевасселни ҳам мағлубиятга учрата олди. Албатта, буни турнирнинг кутилмаган «совға»си дейиш мумкин. Лекин Горбан ҳамюртимиз Огородовга деярли қаршилик кўрсатолмади. Уч геймда у бирорта очкога эга бўлмади. Тўғри, учрашув давомида ҳисобдаги фарқ бироз қисқарди, бироқ у молдавиялик теннисчининг маҳорати туфайлимас, балки ҳамюртимизнинг хотиржамликка берилиб йўл қўйган хатолари сабабли содир бўлди.

«Буюк ипак йўли» сателлит турнирининг биринчи босқичи «қаҳрамони» Мендл ПТА таснифи бўйича Тошкент турнирида олтинчи кучли теннисчиси ҳисоблангани. Шунга қарамай у ўта хотиржам ва ишончли ўйнаб, финалга чиқди. Унинг ўз кучига бўлган ишончи мухлисларнинг ҳам эътиборини қозонди. Австрия теннисчисига ҳаммадан ҳам кўра чорак финалда португалиялик Васко Гонзелас муносиб қаршилик кўрсата олди. Зеро, Васко Тошкент сателлит турнири қатнашчилари орасида «тўртинчи ракетка» соҳиби эди-да. Лекин Мендл уни ҳам «таслим» қилди — 4:6, 4:6.

Ярим финалда Геральд Мендлга «иккинчи ракетка» соҳиби германиялик Ян Вайнцирль рўпара келди. Ушбу учрашувда ҳам ярим финалга хос бўлмаган натижа қайд қилинди. Ян тезда мағлубиятга (1:6, 3:6) учради.

Ниҳоят финал: О. Огородов (Ўзбекистон) — Г. Мендл (Австрия). Гарчи Огородов финалдан сўнг ҳаяжонланганини, Хендерсон билан бўлган учрашувга нисбатан ҳам кўпроқ хатоларга йўл қўйганлигини рад этсада, бизнинг назаримизда у учрашув давомида яққол кўриниб турди. Чунки финалда Мендл ҳам кўнгилдагидек ўйин кўрсатолмади. Олегнинг хатоларигина унга ғалаба олиб келди.

Жуфтлик баҳсларида эса чехияликлар Ян Кодеш ва Даниэл Фиал ғолиб чиқишди. Дарвоқе, улар чорак финалда ҳамюртларимиз Огородов — Томошевич жуфтлигини мағлубиятга учратишган эди.

Шундай қилиб тошкентликлар теннис билан атиги бир неча кунга хайрлашишди. Энди қадимий Самарқанд «Буюк ипак йўли» эстафетасини қабул қилади. Бу ерда теннисчилар сателлит турнирининг учинчи босқич баҳсларига киришишади. Ундан сўнг эса яна «Динамо» теннис ўйингоҳида, бу сафар янгидан бунёд қилинган кортларда «Буюк ипак йўли» турнирининг сўнгги, финал босқичи ўтказилади. «Мастерс» деб номланадиган бу турнирда аввалги уч босқич якунига кўра энг кучли саналган 24 теннисчи мутлоқ ғолиблик учун кураш олиб боришади. «Буюк ипак йўли» сателлит турнирининг мазмун ва моҳияти шу ерда кўринади. Таъбир жоиз бўлса, турнирнинг қаймоғи шу жойда олинади.

Сергей ДАНИЛОВ.

СУРАТДА: Олег Огородов (чапда) ва Г. Мендл.

А. МАМАДАМИНОВ суратга олган.

● *Очколар, воқеалар, натижалар*

СТОЛ ТЕННИСИ

ПОЙТАХТИМИЗДА стол тенниси бўйича халқаро турнир якунланди. Унда Марказий Осиё мамлакатлари теннисчилари ғолиблик учун кураш олиб боришди. Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш жоизки, турнирда 10 нафар жаҳон чемпионати иштирокчилари қатнашди. Европа чемпионлари Аида Меликян ва Татьяна Матвееванинг баҳсларга қўшилиши турнирнинг нуфузини яна бир поғона оширди.

Эркаклар баҳсида ҳамюртимиз Андрей Кулаковга тенг келадиган теннисчи топилмади. У шохсупанинг энг юқори поғонасига кўтарилди. Яна бир ҳамюртимиз Александр Полегаев эса иккинчи, қозоғистонлик Олмос Бекбўтаев учинчи ўринни эгаллади.

Аёллар ўртасида ашғабодлик Аида Меликян ғолиб чиқди. Ҳамюртимиз Светлана Мотовага эса иккинчи ўрин насиб этди.

ЧИМ ХОККЕЙ

САМАРҚАНДДА чим хоккей бўйича (эркаклар ўртасида) Марказий Осиё чемпионатининг иккинчи босқич учрашувлари якунланди. Икки турдан сўнг Алматининг «Динамо» жамоаси 14 очко билан пешқадамлик қиляпти. Республикамизнинг етакчи клуби — Андижоннинг «Звезда» жамоаси эса ҳозирча 11 очко жамғарган ҳолда иккинчи поғонани эгаллаб турибди.

* * *

БУХОРОДА чим хоккей бўйича (аёллар) мамлакат чемпионатининг 4-тур ўйинлари ниҳоясига етди. 16-учрашувдан 29 очко жамғарган Тошкент вилоятининг «Политотдел» жамоаси карвонбошилик қиляпти. Шуни айтиш жоизки, «Политотдел» ҳали бирор марта ҳам мағлубиятга учрагани йўқ. Бухоронинг «Ситора» жамоаси эса 25 очко билан иккинчи ўринни эгаллаб турибди. Турнир жадвалида улардан кейинги поғонада бораётган «Андижанка» ҳисобида 18 очко бор.

ФУТБОЛ

ЎЗБЕКИСТОН кубоги учун 1/8 финалнинг қолдирилган учрашуви ўтказилди. Наманганнинг «Навбаҳор» жамоаси кутилмаганда Бекободда «Металлург»га 2:0 ҳисобида ютқазиб қўйди. Энди наманганликлар биллур совриннинг навбатдаги босқичига чиқиш учун 15 май куни ўтказиладиган такрорий учрашувда бекободликларни учта тўп фарқи билан мағлубиятга учратиши керак.

БАСКЕТБОЛ

РЕСПУБЛИКА Халқ таълими вазирлиги ташаббуси билан Самарқандда баскетбол бўйича спорт мактаблари ўртасида мамлакат чемпионати ўтказилди. Унда Тошкент шаҳри жамоаси ғолиб чиқди. Самарқандликлар иккинчи, ангренликлар учинчи ўринни эгаллашди.

Р. ЖУМАЕВ.

Ўзбекистон Республикаси Бухгалтер ва аудиторлар ассоциацияси Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси, Тошкент молия институти, Тошкент давлат иқтисодиёт университети, Самарқанд кооператив институти билан ҳамкорликда *1994 йил 27 май куни* Тарих музейида /Ш. Рашидов проспекти, 3/ *"Бухгалтерлик ҳисоби ва аудитни ривожи ислоҳоти. Ўзбекистон Республикасида солиқчилик тажрибаси ва унинг иқтисодиёт ва инвестицияга таъсири"* мавзуида бўладиган семинарга таклиф қилади. Шунингдек, семинарда валюта тўлови ва ҳисоби, бухгалтерия ҳисоби, хусусийлаштириладиган бинони баҳолаш, қайта баҳолаш масалаларини ташкил этиш муаммолари ҳам кўрилади.

Мурожаат учун телефон: 35-72-51, 34-01-87.

Рус ишлаб чиқариш тижорат фирмаси
N 2 ва *N* 3 типдаги элеваторлар ва унинг эҳтиёт қисмларини арзон баҳода сотади.
Харид қилишга шошилинг.
МАНЗИЛИМИЗ:
700161, Тошкент шаҳри, Гавҳар кўчаси, 151-а уй.
Тел.:
76-32-66, 76-44-39.

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Жиззах вилояти Зомин тумани «Ширин» ижара ширкат бирлашмасининг икки дона 866904 ва 886905 рақамли чек варағи ҳамда 121, 122, 123, 124, 125 рақамли ишонч қоғозлари йўқолганлиги сабабли эътибордан соқит қилинсин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

Заҳириддин МУҲАММАД БОБУР НОМИДАГИ АНДИЖОН ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

1994 йил учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича аспирантурага

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

Кимёвий бирикмалар (кундузги — 1 ўрин, сиртқи — 1 ўрин),
биохимия (кундузги — 2 ўрин),
физиология (кундузги — 1 ўрин),
Ватан тарихи (кундузги — 1 ўрин),
ўзбек тили (кундузги — 2 ўрин).

Аспирантурага кирувчилар танлаган ихтисоси бўйича, фалсафа ва чет тилидан кириш имтиҳонларини топширадилар.

Конкурсга қатнашувчилар университет ректори номига ёзилган ариза, шахсий варақа, таржимаи ҳол, иш жойидан тавсиянома, чоп этилган ишларининг рўйхати ёки ихтисос бўйича ёзилган реферат, диплом, синов ва меҳнат дафтарчаларидан кўчирма топширадилар.

Аризалар 25 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 5 сентябрдан бошланади.

ҲУЖЖАТЛАРНИ ЮБОРИШ МАНЗИЛГОҲИ:
710020, Андижон шаҳар Наманган кўчаси, 129.
Телефон: 5-08-31.

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН!

Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси жамоаси прокуратуранинг масъул ходими Ю. Мирзаевага онаси

Марғуба МИРЗАЕВАнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Жаҳон иқтисоди ва дипломатия университети жамоаси университет ходими Г. Аҳмадхўжаевага отаси

Эркин АҲМАДХЎЖАЕВнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Жаҳон иқтисоди ва дипломатия университети жамоаси университет доценти Э. Р. Аҳмедовага укаси

Ҳусан АҲМЕДОВнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ХАЛҚ СЎЗИ
●
НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ
ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — А. Бойқўзиев, навбатчи — Б. Остонақулов.